

ΑΠΟ... ΔΡΑΣΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ 2^{ΟΥ} ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 14 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026

Την ποίησιν ή την δόξα;
την ποίηση
το βαλάντιο ή την ζωή;
τη ζωή
Χριστόν ή Βαραββάν;
Χριστόν
την Γαλάτειαν ή μιαν καλύβην;
την Γαλάτεια
την Τέχνη ή τον θάνατο;
την Τέχνη
τον πόλεμο ή την ειρήνη;
την ειρήνη

την Ηρώ ή τον Λέανδρο;
την Ηρώ
την σάρκα ή τα οστά;
την σάρκα
τη γυναίκα ή τον άνδρα;
τη γυναίκα
το σχέδιον ή το χρώμα;
το χρώμα
την αγάπη ή την αδιαφορία;
την αγάπη
το μίσος ή την αδιαφορία;
το μίσος
τον πόλεμο ή την ειρήνη;
τον πόλεμο

νυν ή αεί;
αεί
αυτόν ή άλλον;
αυτόν
εσένα ή άλλον;
εσένα
το άλφα ή το ωμέγα;
το άλφα
την εκκίνηση ή την άφιξη;
την εκκίνηση
την χαράν ή την λύπην;
την χαρά
την λύπην ή την ανίαν;
την λύπη
τον άνθρωπο ή τον πόθο;
τον πόθο
τον πόλεμο ή την ειρήνη;
την ειρήνη

ν' αγαπιέσαι ή ν' αγαπάς;
ν' αγαπώ

Από τη συλλογή *Έλευσις* (1948)

Νίκος Εγγονόπουλος,

Ποιήματα Β΄, Ίκαρος, Αθήνα 1985, σ. 140-141

Η ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΑΠΟ... ΔΡΑΣΗ!

Η δέκατη τέταρτη **ΑΠΟ... ΔΡΑΣΗ** κινείται μεταξύ των σχέσεων που μας έδεσαν και αυτή τη σχολική χρονιά, των συναισθημάτων και της διάθεσης όλων μας να αναζητούμε διέξοδο στην **ΑΠΟ... ΔΡΑΣΗ!**

Διαβάστε σε αυτό το τεύχος:

- Μενέλαος Λουντέμης, σελ. 5
- Αργοπεθαίνει, σελ. 6
- Οι ναοί της γνώσης, σελ. 8
- Φιλανθρωπικό Βιβλιοπωλείο, σελ. 12
- Ζωγραφική και Αύρα, σελ. 13
- Βία στην εφηβεία, σελ. 14
- Revenge Porn, σελ. 17
- Επίπλαστες βεβαιότητες, σελ. 20
- Smartphone και άγχος, σελ. 22
- Γιατί τα παιδιά πρέπει να γράφουν, σελ. 24
- Συμπεριληπτική εκπαίδευση, σελ. 26
- Θα τους βομβάρδιζα με ερεθίσματα, σελ. 29
- Τι είναι παιδεία, σελ. 31
- Πολιτιστικά προγράμματα, σελ. 32
- Ισορροπία, σελ. 34
- Από τον Τσίλερ στον Μούχα, σελ. 36
- Μούχα, σελ. 38
- Οι Έλληνες της Βιέννης, σελ. 40
- Ρήγας Φερραίος, σελ. 43
- Αστικό περιβάλλον και ενεργός πολίτης, σελ. 45
- Αφιέρωμα στον Μ. Χατζιδάκι, σελ. 46
- Αφιέρωμα στον Δ. Σαββόπουλο, σελ. 50
- Πιθανοί κίνδυνοι από την Τ.Ν., σελ. 53
- Α.Ι.: Τι δεν μπορεί να κάνει 10+1, σελ. 54
- Το τέλος της γης, σελ. 57

Για το τεύχος αυτό

συνεργάστηκαν οι μαθητές:

Αλεξάκη Μαριάννα
Αρβανίτης Σπύρος
Ασπροπούλου Λυδία
Βασιλάκης Γιώργος
Βιτσαρά Αφροδίτη
Βλαχάκη Ξανθή
Βολονάκη Μελίνα
Βοναπάρτη Βασιλική
Βρατσάλη Κατερίνα
Γεωργούλη Αρετή
Γιαννάτος Ιωάννης
Γιάννου Άννα
Γκαργκαβάνη Ιωάννα
Δαμίγου Ελένη
Καλλιανιώτη Ρένια
Καλουρή Μελίνα
Καλύβα Μαρία
Καραμέτος Χάρης
Κοτζαμάνης Παναγιώτης
Κουτριμπάνου Κατερίνα
Κυβεντίδης Ανδρέας
Λυρή Νεφέλη
Μανδηλάρη Άννα
Μαρμαρά Ευγενία
Παναγοπούλου Ανθή
Παπαθανασίου Χρήστος
Πέρρου Σταματία

Πετράκη Αρχοντία
Πετράκης Εμμανουήλ
Πολυκανδριώτη Χριστίνα
Πολυχρονάκης Νίκος
Πουντίδου Αθανασία
Προύιτζε Ταμάρα
Σαρακίνη Φαίη
Σαργαντάνη Αγλαΐα
Σέχου Ελίν
Σκληβάκη Πελαγία
Τσακιράκη Γεωργία
Φασκιανουδάκης Μανώλης
Φιλιακούδη Βιβή
Φιλιακούδης Χρήστος
Φρονιάδη Ράνια
Φωλιά Κατερίνα
Χατζηγιάννη Βασιλική
Χριστοφοράκη Βάλια

Οι καθηγήτριες:

Δελλαπόρτα Μαρίνα

Λύγκα Πόπη

Λυμπεράκη Ειρήνη

Παπαγεωργοπούλου Θεοδώρα

Μενέλαος Λουντέμης: *Να μάθεις να φεύγεις*

Από την ασφάλεια τρύπιων αγκαλιών.

Από χειραψίες που σε στοιχειώνουν.

Από την ανάμνηση μιας κάλπικης ευτυχίας.

Να φεύγεις !

Αθόρυβα, σιωπηλά, χωρίς κραυγές, μακρόσυρτους αποχαιρετισμούς.

Να μην παίρνεις τίποτα μαζί, ούτε ενθύμια, ούτε ζακέτες για το δρόμο.

Να τρέχεις μακριά από δήθεν καταφύγια κι ας έχει έξω και χαλάζι.

Να μάθεις να κοιτάς βαθιά στα μάτια όταν λες αντίο κι όχι κάτω ή το άπειρο.

Να εννοείς τις λέξεις σου, μην τις εξευτελίζεις, σε παρακαλώ.

Να μάθεις να κοιτάς την κλεψύδρα, να βλέπεις πως ο χρόνος σου τελειώνει.

Όχι αγκαλιές, γράμματα, αφιερώσεις, κάποτε θα ξανασυναντηθούμε αγάπη μου (όλα τα βράδια και τα τραγούδια δεν θα είναι ποτέ δικά σας).

Αποδέξου το.

Να αποχωρίζεσαι τραγούδια που αγάπησες, μέρη που περπάτησες.

Δεν έχεις τόση περιορισμένη φαντασία όσο νομίζεις.

Μπορείς να φτιάξεις ιστορίες ολοκαίνουριες, με ουρανό κι αλάτι.

Να θυμίζουν λίγο φθινόπωρο, πολύ καλοκαίρι κι εκείνη την απέραντη Άνοιξη.

Να φεύγεις από εκεί που δε σου δίνουν αυτά που χρειάζεσαι.

Από το δυσανάλογο, το μέτριο και το λίγο.

Να απαιτείς αυτό που δίνεις να το παίρνεις πίσω -δεν τους το χρωστάς.

Να μάθεις να σέβεσαι την αγάπη σου, το χρόνο σου και την καρδιά σου.

Μην πιστεύεις αυτά που λένε -η αγάπη δεν είναι ανεξάντλητη, τελειώνει.

Η καρδιά χαλάει, θα τη χτυπάς μια μέρα και δεν θα δουλεύει.

Να καταλάβεις πως οι δεύτερες ευκαιρίες είναι για τους δειλούς

-οι τρίτες για τους γελοίους.

Μην τρέμεις την αντιστοιχία λέξεων-εννοιών, να ονομάζεις σχέση τη σχέση, την κοροϊδία κοροϊδία.

Να μαλώνεις τον εαυτό σου καμιά φορά που κάθεται και κλαψουρίζει

-σαν μωρό κι εσύ κάθεται και του δίνεις γλειφιτζούρι μη και σου στεναχωρηθεί το βυζανιάρικο.

Να μάθεις να ψάχνεις για αγάπες που θυμίζουν Καζαμπλάνκα

– όχι συμβάσεις ορισμένου χρόνου

Και να μάθεις να φεύγεις από εκεί που ποτέ πραγματικά δεν υπήρξες.

Να φεύγεις κι ας μοιάζει να σου ξεριζώνουν το παιδί από τη μήτρα.

Να φεύγεις από όσα νόμισες γι' αληθινά, μήπως φτάσεις κάποτε σ' αυτά.

«Αργοπεθαίνει»

A Morte Devagar

(Muere lentamente)

Αργοπεθαίνει

όποιος γίνεται σκλάβος της συνήθειας,
επαναλαμβάνοντας κάθε μέρα τις ίδιες διαδρομές,
όποιος δεν αλλάζει το βήμα του,
όποιος δεν ρισκάρει να αλλάξει χρώμα στα ρούχα του,
όποιος δεν μιλάει σε όποιον δεν γνωρίζει.

Αργοπεθαίνει

όποιος έχει την τηλεόραση για μέντορα του

Αργοπεθαίνει

όποιος αποφεύγει ένα πάθος,
όποιος προτιμά το μαύρο αντί του άσπρου
και τα διαλυτικά σημεία στο “ι” αντί τη δίνη της συγκίνησης
αυτήν ακριβώς που δίνει την λάμψη στα μάτια,
που μετατρέπει ένα χασμουρητό σε χαμόγελο,
που κάνει την καρδιά να κτυπά στα λάθη και στα συναισθήματα.

Αργοπεθαίνει

όποιος δεν "αναποδογυρίζει
το τραπέζι" όταν δεν είναι ευτυχισμένος στη δουλειά του,
όποιος δεν ρισκάρει τη σιγουριά του, για την αβεβαιότητα του να τρέξεις πίσω απο ένα
όνειρο,
όποιος δεν επιτρέπει στον εαυτό του, έστω για μια φορά στη ζωή του, να ξεγλιστρήσει
απ' τις πάνσοφες συμβουλές.

Αργοπεθαίνει

όποιος δεν ταξιδεύει,
όποιος δεν διαβάζει,
όποιος δεν ακούει μουσική,
όποιος δεν βρίσκει το μεγαλείο μέσα του

Αργοπεθαίνει

όποιος καταστρέφει τον έρωτά του,
όποιος δεν αφήνει να τον βοηθήσουν,
όποιος περνάει τις μέρες του παραπονούμενος για τη κακή του τύχη
ή για τη βροχή την ασταμάτητη

Αργοπεθαίνει

όποιος εγκαταλείπει την ιδέα του πριν καν την αρχίσει,
όποιος δεν ρωτά για πράγματα που δεν γνωρίζει
ή δεν απαντά όταν τον ρωτάν για όσα ξέρει

Αποφεύγουμε τον θάνατο σε μικρές δόσεις,
όταν θυμόμαστε πάντα πως για να 'σαι ζωντανός
χρειάζεται μια προσπάθεια πολύ μεγαλύτερη
από το απλό αυτό δεδομένο της αναπνοής.

Μονάχα με μιά φλογερή υπομονή
θα κατακτήσουμε την θαυμάσια ευτυχία.

Το ποίημα «Αργοπεθαίνει» αποδόθηκε το 2009 στον Χιλιανό ποιητή Πάμπλο Νερούδα και πολύ γρήγορα έγινε viral στο internet και αγαπήθηκε από πολλούς. Στην πραγματικότητα όμως το ποίημα γράφτηκε από τη Martha Medeiros από τη Βραζιλία.

Φαίη Σαρακίνη, Α3

Οι ναοί της γνώσης, από την Αλεξάνδρεια μέχρι τη Βαλτιμόρη

Σε μια από τις πιο ωραιότερες σκηνές της ταινίας «Τα Φτερά του Έρωτα» του Βιμ Βέντερς, οι άγγελοι Damiel και Cassiel περιφέρονται στη Staatsbibliothek του Βερολίνου. Η βιβλιοθήκη είναι γεμάτη κόσμο. Οι άγγελοι σκύβουν στοργικά πάνω από τους ώμους των ανθρώπων που διαβάζουν ή μελετούν· μπορούν να ακούσουν τις σκέψεις τους. Οι ψίθυροι συνοδεύονται από την ανυψωτική χορωδιακή μουσική του Γερμανού συνθέτη Jürgen Knieper. Ο σκηνοθέτης δίνει μια ιερή διάσταση σε αυτόν τον χώρο της γνώσης, της σκέψης και της σιωπής. Στο δοκίμιο “The Library in Film” η καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Laura Marcus γράφει: «Η έλξη που ασκεί η βιβλιοθήκη στους αγγέλους την καθιστά ένα θαυματουργό μέρος».

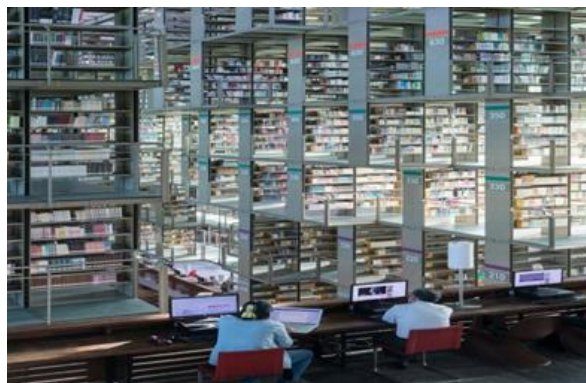
Η βιβλιοθήκη Staatsbibliothek στο Βερολίνο

Σαν θαύματα αντιμετωπίζει τις βιβλιοθήκες και η ταξιδιωτική συγγραφέας Marianne Julia Strauss στο βιβλίο της Temples of Books. Από ιστορικές βιβλιοθήκες σε μεσαιωνικά μοναστήρια και αναγνωστήρια

που μοιάζουν με μπαρόκ παλάτια μέχρι σύγχρονα micro-libraries από ανακυκλωμένο πλαστικό, το βιβλίο εξετάζει την αρχιτεκτονική και τον σχεδιασμό, τον ρόλο αλλά και την εξέλιξη της βιβλιοθήκης σε κόμβο πολιτισμού που φιλοξενεί κονσέρτα, εκθέσεις, σεμινάρια, παρουσιάσεις βιβλίων και πολλά άλλα.

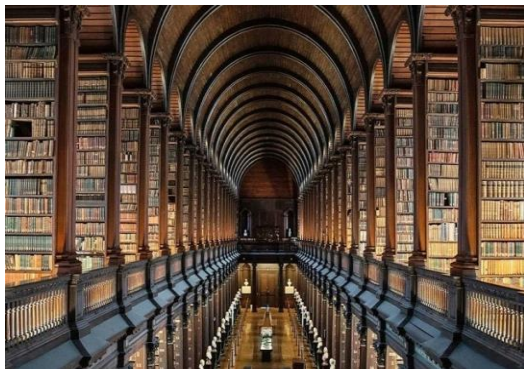
Η βιβλιοθήκη Fygyri στη Φινλανδία

Η Biblioteca Vasconcelos στην Πόλη του Μεξικού

Ένα μακρύ ταξίδι στις βιβλιοθήκες όλου του κόσμου: από την Fygyri στη Φινλανδία με τη λαμπερή επένδυση χαλκού, μέχρι τη γιγάντια Biblioteca Vasconcelos στην Πόλη του Μεξικού, που με 600.000 βιβλία και

ράφια μήκους 40.000 μέτρων χαρακτηρίστηκε από τον μεξικάνικο Τύπο ως “Megabiblioteca”, και από την εμβληματική βιβλιοθήκη του Trinity College στο Δουβλίνο όπου εκτίθεται το διάσημο «Βιβλίο του Κελς», έργο Κελτών μοναχών του 9^{ου} αιώνα μέχρι τη «Βιβλιοθήκη χωρίς Λογοκρισία», την The Uncensored Library του videogame Minecraft που δημιουργήθηκε από τους Δημοσιογράφους Χωρίς Σύνορα.

Η βιβλιοθήκη του Trinity College στο Δουβλίνο

«Οι βιβλιοθήκες είναι πολύ περισσότερα από συλλογές βιβλίων. Είναι αρχεία γνώσης, χώροι μελέτης, πηγές έμπνευσης και σύνδεσης» γράφει στον πρόλογο η Γερμανίδα συγγραφέας. «Είναι τα πιο καθολικά και δημοκρατικά μέρη του κόσμου, καθώς και εξαιρετικά αρχιτεκτονήματα που αντιπροσωπεύουν τις κοινωνίες που τα έχτισαν» συνεχίζει.

Η βιβλιοθήκη της Μονής Strahov στην Πράγα

Ανάμεσα στις βιβλιοθήκες που παρουσιάζονται είναι εκείνη της Μονής του Strahov στην Πράγα, που ιδρύθηκε τον 12^ο αιώνα. Η λαμπρή Θεολογική Αίθουσα με τον περίτεχνο μπαρόκ διάκοσμο και τις οροφές με τις τοιχογραφίες ολοκληρώθηκε το 1679, στεγάζει μία τρομερή συλλογή από θεολογικά συγγράμματα, χειρόγραφα και χάρτες και συνδέεται με την εντυπωσιακή Φιλοσοφική Αίθουσα μέσω του Cabinets de Curiosités, ενός δωματίου «θαυμάτων» όπου φυλάσσονται -μεταξύ άλλων- ευρήματα από οστά από το εξαφανισμένο πτηνό ντόντο.

Η βιβλιοθήκη DePetrus στην ολλανδική πόλη Vught

Στην ολλανδική πόλη Vught, ένας ερειπωμένος ναός του 19^{ου} αιώνα μεταμορφώθηκε από το αρχιτεκτονικό γραφείο Molenaar & Bol & vanDillen Architecten σε ένα πολυλειτουργικό κοινοτικό κέντρο που περιλαμβάνει μουσείο, καταστήματα, εστιατόριο και την περίφημη βιβλιοθήκη DePetrus. Οι αρχιτέκτονες διατήρησαν την κάτοψη και τα παράθυρα με τα βιτρό, σχεδίασαν έναν χώρο μελέτης στον πάνω όροφο που έχει θέα στον ναό, ενώ τα βιβλία τοποθετήθηκαν σε ράφια με ράγες που μετακινούνται εύκολα ώστε ο χώρος να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκδηλώσεις.

Η βιβλιοθήκη του Αβαείου Maria Laach στη Γερμανία

Την προσοχή της Strauss τράβηξε και η βιβλιοθήκη του Αβαείου Maria Laach στη Γερμανία. Χτίστηκε το 1863 και οι δαιδαλώδεις σκάλες της που οδηγούν στα θεόρατα ράφια με τα βιβλία θυμίζουν τα «ανέφικτα» σχέδια και τις οφθαλμαπάτες του M.C. Escher.

Η βιβλιοθήκη του Lincoln College στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης

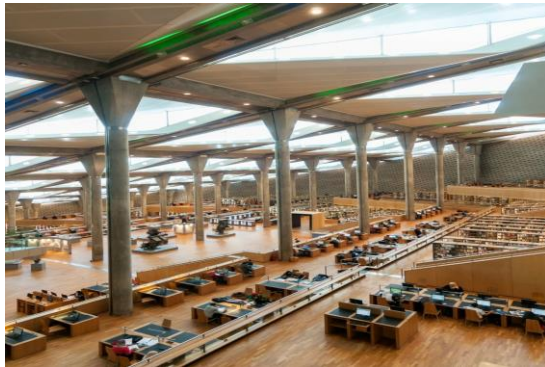
Στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, η βιβλιοθήκη του Lincoln College περηφανεύεται ότι έχει ένα από τα ομορφότερα αναγνωστήρια στον κόσμο. Η βιβλιοθήκη στεγάζεται σε μία εκκλησία των αρχών του 18^{ου} αιώνα, κι όπως παρατηρεί η Strauss στο βιβλίο της, «ο χώρος βρίσκεται ανάμεσα στο παρελθόν και το μέλλον, ανάμεσα σε καμπάνες και ενισχυτές σήματος Wi-Fi». Στο reading room με την περίτεχνη οροφή, το μεγάλο κοινό τραπέζι, τα ψηλά παράθυρα που λούζουν με φως τον χώρο και τους εντυπωσιακούς πολυέλαιους, οι φοιτητές μελετούν όταν όλοι οι άλλοι κοιμούνται, αφού η βιβλιοθήκη μένει ανοιχτή έως τις 2 τα ξημερώματα.

Η βιβλιοθήκη George Peabody στη Βαλτιμόρη

Τα καλλιστεία κερδίζει η βιβλιοθήκη George Peabody στη Βαλτιμόρη, που

ιδρύθηκε το 1878. Το φως του ήλιου ρέει από τον τεράστιο φεγγίτη φωτίζοντας τους έξι ορόφους της βιβλιοθήκης με τις γλυπτές κολόνες, τις καμάρες και τα μπαλκόνια από χυτοσίδηρο. Ο οικονομολόγος και φιλόanthropos George Peabody δώρισε τη βιβλιοθήκη στους πολίτες της Βαλτιμόρης σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για «την καλοσύνη και τη φιλοξενία τους». Εξίσου φιλόξενη είναι και η βιβλιοθήκη, με τη λειτουργία της να μην περιορίζεται στη μάθηση και την έρευνα. Ο χώρος ενοικιάζεται σε λογικές τιμές για γάμους, δεξιώσεις και πάρτι· τα χρήματα εξασφαλίζουν το μέλλον της βιβλιοθήκης και οι κάτοικοι της πόλης απολαμβάνουν το μεγαλείο της.

*Η νέα βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας
Bibliotheca Alexandrina*

Από το βιβλίο δεν θα μπορούσε να λείπει η Νέα Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας η Bibliotheca Alexandrina, μία προσπάθεια αναβίωσης της περίφημης αρχαίας βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου. Το κτίριο με την πρόσοψη από γρανίτη του Ασουάν που συγκλίνει προς τη θάλασσα, σχεδιάστηκε από το Νορβηγικό γραφείο αρχιτεκτονικού σχεδιασμού Snohetta και η κυκλική μορφή του συμβολίζει την κυκλική και ρευστή φύση της γνώσης. Η εντυπωσιακή επικλινή στέγη χαρίζει στο εσωτερικό της βιβλιοθήκης άπλετο φως και θέα. Ένα ορόσημο πολιτισμού, σύμφωνα με τους αρχιτέκτονες, οι οποίοι είχαν στο μυαλό τους τον Φάρο της Αλεξάνδρειας όταν τη σχεδίαζαν.

Κορινθίου Μάρθα, Newmoney

Φωτογραφίες: Wikipedia

Κατερίνα Φωλιά, Γ1

Book Garden: Το φιλανθρωπικό βιβλιοπωλείο της Αθήνας που μοιράζει τα έσοδα σε κακοποιημένες γυναίκες

Book Garden Athens στο Κουκάκι είναι το φιλανθρωπικό βιβλιοπωλείο της Αθήνας, το οποίο μεταπουλά τα μεταχειρισμένα για να βοηθήσει κακοποιημένες γυναίκες.

Όταν η Rosie Hooton ήταν μικρή, στην οικογένειά της αναπαρήγαγαν το αστείο πως όταν γίνει ηλικιωμένη θα ανοίξει το δικό της μικρό βιβλιοπωλείο μια και αγαπούσε πολύ τα βιβλία. «Κάποια στιγμή σκέφτηκα... γιατί να περιμένω να γεράσω;» αναφέρει η Rosie, όταν αφηγείται το πώς αποφάσισε να ανοίξει το Book Garden, το φιλανθρωπικό βιβλιοπωλείο στο Κουκάκι.

Στη συμβολή των οδών Δημητρακοπούλου και Νότη Μπότσαρη βρίσκεται ένα μικρό καταπράσινο κατάστημα, που δίνει αρχικά την εντύπωση ότι πρόκειται για ανθοπωλείο. Στον ήσυχο χώρο των δύο

επιπέδων συνυπάρχουν αμέτρητα βιβλία μαζί με ανθισμένα φυτά. Στην πραγματικότητα, το Book Garden πουλάει μεταχειρισμένα βιβλία σε πολύ χαμηλές τιμές. Βιβλία που κάποιος τα παρέδωσε επειδή δεν τα χρειαζόταν πια ή βιβλία που έχουν μερικώς καταστραφεί. Η θεματολογία είναι ευρεία και περιλαμβάνει από επικές ιστορίες αγάπης και βιογραφίες μέχρι και οδηγούς για κατασκευές πάσης φύσεως.

Η Rosie Hooton, μαζί με τους συνεργάτες της, αναλαμβάνει να δώσει καινούργια ζωή στα βιβλία που φτάνουν στο Book Garden. Ύστερα, τα προσφέρει σε άλλους ανθρώπους. Το πιο ξεχωριστό είναι ότι όσα έσοδα προκύπτουν από τη διαδικασία «ανακύκλωσης» των παλαιών και μεταχειρισμένων βιβλίων αξιοποιούνται για την υποστήριξη του έργου διάφορων μη κερδοσκοπικών οργανώσεων της Αθήνας που βοηθούν κακοποιημένες γυναίκες.

Ανάμεσα σε αυτές και η Threads of Hope Hellas που δίνει ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης στα θύματα εκμετάλλευσης. Εκτός από την πληθώρα μεταχειρισμένων βιβλίων, τα οποία συνεχώς πολλαπλασιάζονται, στο Book Garden θα βρεις μάρκες, μολυβοθήκες, πορτοφολάκια, τσάντες και άλλα προϊόντα, τα οποία έχουν

κατασκευαστεί από τα θύματα που περιθάλπει η Threads of Hope Hellas.

Συγχρόνως, το Book Garden είναι κι ένα ήσυχο μέρος για μελέτη ειδικά σε συνδυασμό με τη δωρεάν παροχή τσαγιού εκ μέρους του καταστήματος. Η Rosie, όπως αναφέρει, σκοπεύει πολύ σύντομα να οργανώσει και διάφορα events. Το πρώτο από αυτά θα είναι μια εκδήλωση ανάγνωσης βιβλίων σε μικρά παιδιά.

«Είναι ένα μέρος, όπου προσφέρουμε αγάπη» αναφέρει χαρακτηριστικά η

ιδιοκτήτρια. Το Book Garden δέχεται δωρεές βιβλίων καθημερινά στον χώρο του καταστήματος, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα παραλαβής τους από το χώρο σας μετά από συνεννόηση.

Τρούγκου Λαμπρινή
Athens Voice

Ελίν Σέχου, Γ1

Ζωγραφική και Αύρα

Η ζωγραφική υπήρξε τις από τις πρώτους τρόπους έκφρασης του ανθρώπου, ο οποίος προσπάθησε να αποτυπώσει το περιβάλλον και τις συνθήκες διαβίωσής του σχεδιάζοντας στα σπήλαια όπου φιλοξενήθηκαν οι πρώτες ανθρώπινες φυλές. Τα πρώτα σχέδια χρονολογούνται περίπου πριν 32.000 χρόνια, βρέθηκαν στη Γαλλία, και απεικονίζουν βασικές σκηνές κυνηγιού και ζώων, αλλά και γενικότερα το πώς ζούσαν οι ομάδες των ανθρώπων τότε. Αν και οι ζωγραφιές είναι πολύ απλές, ωστόσο καταφέρνουν να αποδώσουν ακόμα και σήμερα τα χρώματα και τον γενικότερο τρόπο ζωής, καθώς και το πώς αντιλαμβάνονταν οι πρώτοι άνθρωποι τον περίγυρο τις.

Μέσα τις αιώνες η ζωγραφική έγινε τέχνη, εκφράζοντας όχι μόνο την απτή πραγματικότητα αλλά και την εσωτερική κατάσταση του εκάστοτε καλλιτέχνη που προσπαθούσε μέσω του σχεδίου να εξωτερικεύσει την δική του αντίληψη, το δικό του συναίσθημα και τη μετάφραση του κόσμου που βίωνε. Οι τεχνοτροπίες έγιναν πλουσιότερες, πιο δυναμικές και εκφραστικές, ακόμα και ριζοσπαστικές, αποδομώντας βασικές ψυχοσυναισθηματικές και φυσικές διαστάσεις και εγκαθιστώντας νέες έννοιες και απόψεις. Σε κάθε αιώνα, υπήρξαν βασικοί εκφραστές νέων ρευμάτων, οι

οποίοι πήγαιναν την τέχνη τις ζωγραφικής ένα βήμα παραπέρα, αγκαλιάζοντας έτσι τις πτυχές τις ύπαρξης του ανθρώπου, ακόμα και τις πλέον αθέατες και ασυνείδητες.

Εν συνεχεία, ψυχολόγοι και ζωγράφοι ανακάλυψαν πως η εικαστική έκφραση επιδρά πλέον θετικά στην ψυχολογική κατάσταση του ανθρώπου, και έτσι δημιούργησαν την εικαστική ψυχοθεραπεία, μέσω τις οποίας το άτομο επικοινωνεί τις εσωτερικές του εικόνες μέσω τις ζωγραφικής (και άλλων τρόπων, κοντινών στη ζωγραφική, τις το κολάζ, η φωτογραφία, κ.ά.). Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται μεγάλη εσωτερική ίαση μέσω τις μη λεκτικού τρόπου, ο οποίος ωστόσο είναι εξαιρετικά εκφραστικός και δυναμικός. Τα παιδιά, αλλά και οι ενήλικες, έχουν ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο που μπορεί να τις βοηθήσει να προβάλλουν τις τα έξω τον κόσμο, με τον τρόπο που αυτοί τον βιώνουν.

Όντας μία έκφραση του ανθρώπινου ψυχισμού, η ζωγραφική συνδέεται και με τις ενεργειακές ποιότητες του ατόμου με έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο. Τη στιγμή που κάποιος ασχολείται με το να εκφράσει μέσω του σχεδίου δικές του, προσωπικές εικόνες και συναισθήματα, τότε η αύρα του ενεργοποιείται και συνδέεται με αυτά-

ειδικά όταν κανείς προσπαθεί να αναπαραστήσει βιώματα από παιδικές μνήμες ή από έντονα φορτισμένες καταστάσεις, είτε θετικές είτε αρνητικές. Μέσω τις δύναμης τις ζωγραφικής, η αύρα ξεδιπλώνει στοιχεία που συνδέονται με την εκάστοτε στιγμή που κανείς αποτυπώνει σχεδιαστικά, δίνοντας ακόμα μεγαλύτερο βάθος αντίληψης και έκφρασης. Το ίδιο συμβαίνει και όταν κάποιος απλά αφήνεται να ζωγραφίσει μέσω του ενστίκτου και τις έμπνευσής του, αφού εκείνη τη στιγμή συνδέεται με εσωτερικά του κομμάτια τα οποία αλληλεπιδρούν με την αύρα του. Για αυτό η ζωγραφική τις φορές είναι μία από τις πιο «έντονες» τέχνες, αφού τα σχέδια και τα χρώματα όχι μόνο καθρεφτίζουν τα ψυχολογικά κομμάτια του ατόμου αλλά και στοιχεία του ίδιου του αυρικού πεδίου που μπορεί να μην τα κατανοεί με το νου, αλλά που βρίσκουν δίοδο απτής εξωτερίκευσης μέσω του σχεδίου. Με αυτόν τον τρόπο πραγματοποιείται και ένα είδος ψυχικής επικοινωνίας ανάμεσα τις ανθρώπους, όπου τα ενεργειακά κομμάτια που έχουν αποτυπωθεί σε ένα σκίτσο/πίνακα αγγίζουν αντίστοιχα κομμάτια και σε τις ανθρώπους, δημιουργώντας έτσι συναισθήματα και εικόνες πολύ πιο έντονες για τις.

Γενικά οι τέχνες είναι τις τρόπος έκφρασης όλως των φασμάτων τις ανθρώπινης ύπαρξης, συμπεριλαμβανομένου και τις ενεργειακής του υπόστασης. Στη ζωγραφική, τα χρώματα, η ένταση των γραμμών, ο τρόπος που το κάθε τι εκφράζεται δημιουργούν μία δυναμική που μπορεί να δημιουργήσει γέφυρα ανάμεσα στην ψυχή, το νου, την καρδιά και την αύρα, συντελώντας στη θεραπεία και ανάδειξη πολλών κομματιών του ανθρώπου. Για αυτό και η ζωγραφική είναι μία από τις πλέον διαδεδομένες τέχνες, η οποία συντελεί στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη και ενεργειακή ενδυνάμωση του ατόμου. Στη μαγική εκείνη στιγμή που το ανθρώπινο χέρι χαράζει ένα σχέδιο βγαλμένο μέσα από τα ίδια του τα βάθη, τότε όλη του η ύπαρξη δημιουργεί και μιλά. Το κάθε κομμάτι με τον δικό του τρόπο.

Γιονίντα Ντρίζα

Συγγραφέας -Ενεργειακή Θεραπεύτρια

enallaktikiagenda.gr

Σταματία Πέρρου, Γ1

Όταν το αίμα γίνεται χόμπυ, άστα να πάνε...

Η εποχή της απόλυτης αβεβαιότητας και το συλλογικό τραύμα μέσα στο οποίο μεγαλώνουν οι σημερινοί έφηβοι, έχουν ως αποτέλεσμα τα πρωτοφανή κρούσματα βίας που μας σοκάρουν καθημερινά.

«Απανωτά κρούσματα βίας με πρωταγωνιστές ανηλίκους, σε ρόλο θύτη ή θύματος, καταγράφηκαν το 2023 σε όλη τη χώρα. Το φαινόμενο έχει λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις στην Αθήνα, αλλά και στην περιφέρεια, σε εύπορα προάστια και φτωχογειτονίες, ανάμεσα σε αγόρια και σε κορίτσια». [...]. Κάθε μήνα, αφενός

αυξάνεται δραματικά ο αριθμός των περιστατικών και αφετέρου μειώνεται η ηλικία των εμπλεκομένων, αφού ακόμη και επτάχρονοι έχουν μπει στην αρένα μιας όλο και πιο βίαιης παρόρμησης, που εκδηλώνεται με εκφοβισμό, απειλές, ξυλοδαρμούς, σεξουαλική κακοποίηση...». Ο καθηγητής Κοινωνικής Ψυχιατρικής και ψυχαναλυτής Στέλιος Στυλιανίδης εξηγεί: «Την εποχή της μετανεωτερικότητας έχουμε να κάνουμε με ρευστούς δεσμούς, ατομισμό και κουλτούρα του κενού, που διαλύουν την έννοια της κοινότητας, της αλληλεγγύης, του

νοιαξίματος για τον άλλο. Αυτό οδηγεί πολλούς νέους να αναζητούν, μέσα σ' αυτό το βίωμα του κενού, την εύκολη αναγνώριση ή την εύκολη εκφόρτιση, δηλαδή την επιθετικότητα, την καταστροφικότητα απέναντι στον άλλο, χωρίς απαραίτητα να μπορεί κάποιος να σκεφτεί τις συνέπειες, να τις επεξεργαστεί ψυχικά. Σε αυτό το υπέδαφος διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο και ο φόβος του μέλλοντος... Ένας ακαθόριστος φόβος διαπερνά τη νέα γενιά και οδηγεί πολλούς νέους σε μια απαξίωση του νοήματος της σχέσης, της ζωής, του δεσμού. Βλέπουμε μια γενιά που ποτέ δεν ένιωθε τόσο ελεύθερη όντας τόσο υποδουλωμένη».

Αν κάτι διακρίνει την εποχή μας, είναι η κατάρρευση των βεβαιοτήτων. Οι πολιτικές των ταυτοτήτων, ο δικαιωματισμός, η υπερκινητικότητα και η ρευστότητα είναι χαρακτηριστικά της νέας χιλιετίας. Οι αλλαγές συμβαίνουν με τεράστιες ταχύτητες και οι αξιακοί κώδικες του παρελθόντος εξαφανίζονται. Μέσα σε αυτή την εποχή της απόλυτης αβεβαιότητας, τα σημερινά παιδιά, γεμάτα προσδοκίες και ελπίδες, ψάχνουν να βρουν τις ευκαιρίες που τους αναλογούν σε έναν κόσμο που δεν μπορεί να τους απαντήσει με σιγουριά για τίποτα.

Τα τελευταία 15 χρόνια η ελληνική κοινωνία έχει βιώσει σε όλα τα επίπεδα αλλεπάλληλες κρίσεις, φτώχεια, υπογεννητικότητα, brain drain με αποτέλεσμα την εσωστρέφειά της και την προβολή της ατομικότητας που αποτελούν στοιχεία παρακμής και πεδίο ανάπτυξης φοβικών και ρατσιστικών απόψεων

Η χώρα μας είναι η δεύτερη παγκοσμίως σε ποσοστά κατάθλιψης μετά τη Γροιλανδία. Στην 20ετία 2000-2020 η κατανάλωση αντικαταθλιπτικών αυξήθηκε κατά 248%. Ένας στους 4 Έλληνες πλέον πάσχει από κάποιας μορφής κατάθλιψη. Ο Κώστας Κατσιγιαννόπουλος, διευθυντής της ψυχιατρικής κλινικής στο νοσοκομείο της Λήμνου λέει: «Από το 2010 και μετά έχουμε τεράστια αύξηση της κατάθλιψης, αρχικά σε μεσήλικες και συνταξιούχους ενώ στη μετά Covid-19 εποχή σε νέους ενήλικες, εφήβους ακόμα και παιδιά!

Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο, έχουμε 6% βαριά κατάθλιψη και 15% βαριά αγχώδη διαταραχή. Δηλαδή, 1,5 εκατομμύριο άνθρωποι έχουν βαριά αγχώδη διαταραχή! Επειδή οι γενετικοί και οι κληρονομικοί παράγοντες δεν έχουν αλλάξει, η αύξηση αυτή αντανακλά τις κοινωνικοοικονομικές αλλαγές που συντελέστηκαν στη χώρα την τελευταία δεκαπενταετία».

Αυτό, λοιπόν, είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο μεγαλώνουν οι έφηβοι. Με γονείς εξαντλημένους, αγχωμένους, θλιμμένους, συχνά κακοποιητικούς, πολλές φορές μη συνεργάσιμους, με εκπαιδευτικούς που είναι ήδη σε απόγνωση. Και αρκετοί από τους... μικρούς μονομάχους, απομονωμένοι στη διάρκεια της καραντίνας, μέσα από την οθόνη του υπολογιστή τους μαγεύτηκαν από το power trip της τραπ, δοκίμασαν ναρκωτικά όπως το lean -το οποίο αναφέρεται συνέχεια στους στίχους αυτής της μουσικής- και βρήκαν διέξοδο στις συμμορίες και στην άσκηση βίας για να καλύψουν την ανασφάλεια, τον φόβο, το κενό που δημιουργεί η ζωή τους. Κάποιοι από αυτούς ΚΑΙ θα εθιστούν στο πορνό, ΚΑΙ μαχαίρι θα πιάσουν, ΚΑΙ θα κακοποιήσουν. Το μίσος καταλαμβάνει το κενό. Αν το πρόβλημα έφτασε στα παιδιά μας, αυτό σημαίνει ότι πεθαίνουμε σαν χώρα. Γιατί δεν είναι το δικό μου ή το δικό σου παιδί, είναι το αύριό μας.

Τζημάκα Φλώρα

Σύμβουλος έκδοσης του ELLE

Οι γονείς πρέπει να πάψουν να λειτουργούν ως αρνητικά πρότυπα, να πάψουν να επιδεικνύουν διαρκώς στους εφήβους βίαιες συμπεριφορές και αρνητικότητα απέναντι σε όλους, να είναι ρεαλιστές και ειλικρινείς μαζί τους.. Όταν το παιδί βλέπει τους γονείς του θυμωμένους, να βρίζουν, τότε αυτή τη συμπεριφορά μαθαίνει, να αντιδρά με βία. Έτσι, με το παραμικρό ερέθισμα, εκδηλώνει βίαιη αντίδραση, καθώς δεν έχει διδαχτεί άλλου τύπου αντίδραση. Μέσα από τη συμπεριφορά των γονέων τους, τα παιδιά μαθαίνουν να διαμορφώνουν θετική στάση

απέναντι στους άλλους ανθρώπους, να μην διατυπώνουν αρνητικά ή μειωτικά σχόλια, να σέβονται.

Οι γονείς οφείλουν να διδάξουν στα παιδιά τους να διαχειρίζονται τις καταστάσεις που δεν τους αρέσουν με ψυχραιμία και λογική - όχι με βία και παραλογισμό. Αν δεν το κάνουν εκείνοι, δεν θα το κάνει κανείς άλλος και τα παιδιά θα βρίσκονται εγκλωβισμένα στον κύκλο της βίας από τον οποίο αποκλείεται να βγουν ποτέ αλώβητα. Πρέπει να προσπαθήσουν να διδάξουν στα παιδιά να τηρούν θετική στάση απέναντι στον εαυτό τους και στους άλλους., να εξηγήσουν ότι τα αποδέχονται ως άτομα αλλά δεν αποδέχονται τη συγκεκριμένη συμπεριφορά, να αναγνωρίζουν τις δικές τους ευθύνες, να τα εκπαιδεύσουν στην ενσυναίσθηση, στη βελτίωση του αυτοελέγχου τους, να τα βοηθήσουν να ενστερνιστούν θετικούς ρόλους, να τα βοηθήσουν να βρουν από κοινού κάποιες «λύσεις», κάποιους λειτουργικούς τρόπους διαχείρισης των συναισθημάτων τους.

Αν ο έφηβος εκδηλώσει βίαιη συμπεριφορά, πρέπει οι γονείς να προσπαθήσουν να κατανοήσουν τα αίτιά της. Τι έχει βιώσει, τι μπορεί να αισθάνεται, τι πιθανώς έχει δει να κάνουν οι ενήλικες γύρω του. Στόχος των γονέων πρέπει να είναι η παροχή βοήθειας προς το παιδί και κυρίως να αντιληφθεί - μέσα από τη συζήτηση- ότι η βία γεννάει βία και δυστυχία και πως πρέπει να πάψει να λειτουργεί βίαια για το δικό του καλό όσο και για το καλό των άλλων. Η συζήτηση πρέπει να γίνει σε ήρεμους τόνους, να προσπαθήσει ο γονιός να βοηθήσει τον έφηβο να αξιολογήσει και να ερμηνεύσει τη

συμπεριφορά του, να βρει τα αίτιά της, πώς αισθάνθηκε, να συζητήσουν για τις πιθανές συνέπειες όχι μόνο αυτού του περιστατικού αλλά και γενικότερα της βίας. Πρέπει ο έφηβος να καταλάβει ότι πρέπει να ελέγχει τις αντιδράσεις του και να διαχειρίζεται τον θυμό του.

Αν ο έφηβος υφίσταται κάποιας μορφής βία, οι γονείς πρέπει να διατηρήσουν την ψυχραιμία τους και να αντιμετωπίσουν την κατάσταση ορθολογικά. Πολλοί γονείς αντιδρούν άσχημα, θυμώνουν, κλαίνε, φωνάζουν, χωρίς να βοηθούν τον έφηβο, αντίθετα του καλλιεργούν ενοχές. Πρέπει να δημιουργηθεί κλίμα ηρεμίας και ασφάλειας για να μπορέσει ο έφηβος να μιλήσει για το περιστατικό, χωρίς κριτική και σχόλια από τον γονέα, να αισθανθεί ότι έχει συναισθηματική στήριξη, ότι μπορεί να συνεχίσει -χωρίς να φοβάται- τις καθημερινές του δραστηριότητες, να ενισχυθεί η αυτοπεποίθησή του πιθανόν και με παρακολούθηση από ειδικό ψυχολόγο. Πολύ σημαντικό είναι να κατανοήσει ο έφηβος ότι την ευθύνη για τη βία την έχει αυτός που φέρεται βίαια και όχι αυτός που την υφίσταται, είναι χρήσιμο να καταλάβει αν ίσως η δική του συμπεριφορά ή οι δικές του επιλογές αύξησαν τις πιθανότητες να υποστεί βία – αν, για παράδειγμα, επιλέγει να κάνει παρέα με βίαια άτομα, αν ο ίδιος έχει φερθεί βίαια στο παρελθόν ή αν φέρεται με τρόπους που μπορεί να προκαλέσουν κακές αντιδράσεις εκ μέρους των άλλων.

Ανδρεοπούλου Σοφία

Ψυχολόγος-Παιδοψυχολόγος

Ελένη Δαμίγου, Β2

Revenge porn: «Αντί να εστιάσουμε στους δράστες, κοιτάμε τι έκανε το θύμα»

Ποιος είναι ο ρόλος της κοινωνίας και των social media στην ενίσχυση ή στη μείωση του ψυχολογικού τραύματος; Η ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια Άννα Μαμάη εξηγεί.

Ο στιγματισμός είναι μεγάλος και τα θύματα χάνουν την εμπιστοσύνη τους απέναντι στους ανθρώπους και κυρίως στη στενή συντροφική σχέση, ενώ παράλληλα βιώνουν μία αίσθηση απώλειας ελέγχου της ζωής και της ιδιωτικότητάς τους.

-Ποιες είναι οι βασικές ψυχολογικές επιπτώσεις που βιώνει ένα άτομο όταν πέφτει θύμα revenge porn;

Μία τέτοια κακοποιητική πράξη έχει τις ίδιες ακριβώς ψυχολογικές επιπτώσεις στο άτομο όπως κάθε άλλη περίπτωση έμφυλης βίας. Και λέω έμφυλης, γιατί τα θύματα είναι κυρίως γυναίκες: βιώνουν στρες και φόβο, ντροπή και ενοχή και στη συνέχεια συμπτώματα κατάθλιψης, τάση να αποκοπούν από όλους όσους

γνωρίζουν, μέχρι και διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD). Ο στιγματισμός είναι μεγάλος και τα θύματα χάνουν την εμπιστοσύνη τους απέναντι στους ανθρώπους και κυρίως στη στενή συντροφική σχέση, ενώ παράλληλα βιώνουν μία αίσθηση απώλειας ελέγχου της ζωής και της ιδιωτικότητάς τους.

Σε κάθε περίπτωση, δύο είναι οι κρίσιμοι παράγοντες που παίζουν τον πιο σημαντικό ρόλο σε μια τέτοια διαχείριση: η προσωπικότητα του θύματος και το περιβάλλον του. Το θύμα, με τη συνδρομή αυτών των δύο παραγόντων, θα πρέπει να υποστηριχθεί ώστε να μετατοπίσει και να αποδώσει την ευθύνη και την ντροπή στους δράστες.

-Πώς μπορεί ένα θύμα να διαχειριστεί το αίσθημα ντροπής και έκθεσης που συχνά συνοδεύει τέτοιες καταστάσεις;

Αυτό είναι εξαιρετικά δύσκολο. Σκεφτείτε ότι μια στενή ιδιωτική τους στιγμή μπορεί να τη δουν όλοι, τα παιδιά τους, οι γονείς τους, οι φίλοι τους, οι εργοδότες τους, όλος ο κόσμος. Πόσο μεγάλη παραβίαση είναι αυτό! Η ντροπή και η ενοχή είναι δύο πολύ δύσκολα συναισθήματα που όταν μας κατακλύζουν, λειτουργούν σαν τον

«γενικό» διακόπτη σε έναν ηλεκτρολογικό πίνακα. Ρίχνουν εντελώς την τάση. Αυτό σημαίνει ότι το θύμα κατακλύζεται από αυτά και νιώθει αβοήθητο και ανήμπορο να τα ελέγξει ή να νιώσει οποιοδήποτε άλλο συναίσθημα που θα το ενδυναμώσει και θα το ενισχύσει να κινηθεί, όπως π.χ. ο θυμός.

Σε κάθε περίπτωση, δύο είναι οι κρίσιμοι παράγοντες που παίζουν τον πιο σημαντικό ρόλο σε μια τέτοια διαχείριση: η προσωπικότητα του θύματος και το περιβάλλον του. Το θύμα, με τη συνδρομή αυτών των δύο παραγόντων, θα πρέπει να υποστηριχθεί ώστε να μετατοπίσει και να αποδώσει την ευθύνη και την ντροπή στους δράστες. Να εξωτερικεύσει την ντροπή που νιώθει και να μιλήσει στους δικούς του ανθρώπους αντί να κρυφτεί, σε πλαίσια φυσικά ασφαλούς αφήγησης, και πάντα να τολμά να διώκει το έγκλημα, με συνεχή υποστήριξη, καθώς το νομικό μας σύστημα είναι τραγικό και η επαναθυματοποίηση είναι συνεχής και βέβαιη. Δυστυχώς...

-Ποιος είναι ο ρόλος της κοινωνίας και των social media στην ενίσχυση ή στη μείωση του ψυχολογικού τραύματος σε τέτοιες υποθέσεις;

Δυστυχώς, τα social media τα μετατρέψαμε κι αυτά σε εργαλείο κακού, όπως έχουμε οι άνθρωποι τη μοναδική στο είδος μας

«ικανότητα» να κάνουμε με τα εργαλεία που εφευρίσκουμε για να διευκολύνουμε τη ζωή μας. Σκεφτείτε αρχικά ότι τα social media είναι αυτά που προωθούν τα αρχεία revenge porn. Οπότε, αυτό που βλέπουμε μετά είναι ένας καταιγισμός σχολίων, άμεσης διασποράς και επανατροφοδότησης του υλικού. Αντί να εστιάσουν στο τι έκαναν οι δράστες, επέλεξαν να εστιάσουν στο τι έκανε το θύμα: «ας πρόσεχες», «ποιος σου είπε να....», σχόλια που δεν μπορώ να αναπαραγάγω φυσικά. Ευτυχώς υπάρχουν και αυτά που εστιάζουν στον σωστό στόχο, αλλά ως κοινωνία θέλουμε ακόμα πολλή δουλειά για να αποτινάξουμε από πάνω μας την πατριαρχία και τον μισογυνισμό. Και η κοινωνία και τα social media έχουν ακόμα δυστυχώς ενεργό ρόλο στην ενίσχυση του ψυχολογικού τραύματος και όχι στην εξάλειψή του· έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε μέχρι την απόλυτη εξάλειψη του victim blaming.

- Τι συμβουλευέτε άτομα που μπορεί να φοβούνται ότι θα πέσουν θύματα revenge porn ή που ήδη αντιμετωπίζουν μια τέτοια απειλή;

Γιατί να συμβουλευόμαστε τα θύματα, θα πω εγώ; Ας εστιάσουμε στους δυνητικούς δράστες. Αυτούς πρέπει να εκπαιδεύσουμε, να συμβουλευόμαστε, σε αυτούς να εστιάσουμε, από τη στιγμή που

γεννιούνται και πηγαίνουν σχολείο, ώστε να μάθουν να σέβονται, να κρατούν τον λόγο τους, να έχουν ηθική, να αγαπούν τις γυναίκες. Αν συνεχίσουμε να εστιάζουμε στο τι πρέπει να συμβουλευόμαστε τα κορίτσια μας για να μην πέσουν θύματα, θα είναι σαν να επικυρώνουμε την πράξη με έναν τρόπο. Τι να πω στην κόρη μου δηλαδή; «Πρόσεξε μη φοράς κοντή φούστα μη σε βιάσουν», «πρόσεξε το αγόρι σου, αν σας αρέσει να βιντεοσκοπείτε τις ερωτικές συννευρέσεις σας, να μην το διαδώσει σε όλο το διαδίκτυο»; Καταλαβαίνετε πόσο προβληματική οπτική είναι αυτή; Αλλά, δυστυχώς, θα αναγκαστώ να τα πω και αυτά. «Μην εμπιστεύεσαι», «μη δίνεις υλικό με δικές σου φωτογραφίες ή βίντεο σε κανέναν».

Εμένα όμως, ως ειδικό ψυχικής υγείας, δεν με καλύπτει αυτό. Ας εκπαιδεύσουμε τα παιδιά μας, και κυρίως τα αγόρια μας, να σέβονται και όχι τα κορίτσια μας να

κρύβονται. Αν αντιμετωπίσεις μια τέτοια απειλή, καμία διαπραγμάτευση δεν πρέπει να γίνει με τον δράστη. Ανακοίνωσέ το παντού. Ζήτησε άμεση βοήθεια ειδικών (Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, αστυνομία, ψυχολόγους, νομικούς).

Όπως είχα ακούσει σε μια συνέντευξη του Σωτήρη Τσαφούλια και μου άρεσε πολύ η τοποθέτηση, «δεν έκανες και τίποτα διαφορετικό από ό,τι κάνει όλος ο κόσμος στο κρεβάτι του». Ας μη διαπραγματευόμαστε λοιπόν ποτέ με τους δράστες. Ο φόβος και η ντροπή θρέφουν το θηρίο. Αυτό που συνέβη ήταν μία πράξη παραβίασης και κακοποίησης και σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλογή σου. Επιλογή σου όμως είναι ο τρόπος με τον οποίο θα το διαχειριστείς. Δύσκολο. Πολύ. Αλλά όχι αδύνατο.

Πανταζόπουλος Γιάννης

Lifo

Συντακτική Ομάδα του περιοδικού

Επίπλαστες βεβαιότητες

Η επανάσταση στις επικοινωνίες, που γέννησε έναν θαυμαστό νέο κόσμο πλανητικής διασύνδεσης, η ψηφιοποίηση θεσμών, υπηρεσιών, σχέσεων, ανθρώπινων όντων που χτίζει ένα φαντασμαγορικό περιβάλλον ύπαρξης, καλλιέργησαν ταυτόχρονα δύο βεβαιότητες: α) Τη σχεδόν θρησκευτική πίστη στη μεταμορφωτική σωτήρια δύναμη της τεχνολογίας εξαιτίας των δυνατοτήτων της να διευκολύνει λύσεις, να επιταχύνει θριάμβους, να εξάγει από ωκεανούς δεδομένων θεραπείες και προγνώσεις συμφορών, χωρίς όμως να αποσοβεί κρίσεις και εκρηκτικά, ρευστά, διεθνή σκηνικά· να προετοιμάζει την εμφύσηση στο ανθρώπινο σώμα δυνάμεων θεϊκών, χωρίς όμως να βελτιώνει τον ίδιο τον άνθρωπο, η ανθρώπινη φύση έχει αποδειχθεί ανθεκτική στη θετική μεταβολή.

Η τεχνολογία είναι εργαλείο· τις ζαριές των γενοκτονιών, του ακόρεστου επεκτατισμού, των πολέμων ακόμη και για ένα λίγο της ύλης, των εμπρηστικών ανισοτήτων, των αδιεξόδων, οι άνθρωποι τις ρίχνουν με ή χωρίς μέσα μαγικά. β) Την πεποίθηση ότι η

τεχνολογία γιατρεύει τις απογοητεύσεις μας από τον πραγματικό κόσμο μέσα από την αναγνώρισή μας στον εικονικό. Εκεί οι απόψεις μας επιβεβαιώνονται, τα οικεία βιώματα ξεκλειδώνουν τα μυστήρια του κόσμου και τις αλήθειες του, η οικουμένη ξεδιπλώνεται όπως την έχουμε σκεφτεί.

Τα κοινωνικά δίκτυα, τα δημοφιλέστατα πεδία κοινωνικού και πολιτικού διαλόγου, κοινωνικοποίησης, ανταλλαγής ιδεών, ζυμώσεων, οργάνωσης, μεταφοράς γνώσεων, οι αχανέστατες αυλές συνεύρεσης όλων των φυλών και όλων των τάξεων αποτελούν την κοχλάζουσα φωνασκούσα συμπύκνωση του κόσμου μας. Ένα κολοσσιαίο καλειδοσκόπιο που γεννάει από την πραγματικότητα νέες πραγματικότητες. Και εμφανίζει, πλην των κληρονομημένων, της δικές του στρεβλώσεις.

Δεν είναι μόνο ότι, λίγο λίγο, οι συγγενειές της παύουν να είναι δικές της, επιλέγονται για λογαριασμό της με σκοπό το αυτοματοποιημένο όφελος τρίτων, τη δημιουργία αλγοριθμικών εσόδων από της σκέψεις, της επιλογές, τη συμπεριφορά της. Είναι κι ότι η εισβολή μιας εμπορικής εξωγενούς λογικής στα υπόγεια ύδατα των φιλοσοφικών της αναζητήσεων μεταμορφώνει τον λόγο και της σχέσεις της, της αναπλάθει ως άτομα και ως κοινωνία.

Γινόμαστε αυτό που καταναλώνουμε, οι αλεσμένες κατευθυνόμενες προτιμήσεις της.

Δεν είναι μόνο ότι η αφοσίωση της πλατφόρμες ερμηνεύεται ως ακτιβισμός και η αυτοπροβολή, το μάρκετινγκ του εαυτού ως μορφή σχολιασμού και κριτικής, ότι χτίζονται «φούσκες» βασιλείων όπου επαληθεύονται αδιάκοπα οι προκαταλήψεις της, ενισχύονται ολοένα οι ηθικές της θέσεις, στρέφονται όλα γύρω από το «εγώ» και το ίδιο πρόβλημα. Είναι και ότι εσωτερικεύεται μια αλήθεια επιζήμια για την κοινωνική συνοχή· το μονοπάτι της ένα βελτιωμένο αύριο διέρχεται μέσα από την προσωπική εξυπηρέτηση, ευχαρίστηση, βολή· τα κατασταλάγματα εμπειρίας απορρέουν από την πληροφορία, όχι από τη γνώση.

Οι πληροφορίες συλλέγονται μέσα από ένα στρόβιλο ειδήσεων ασήμαντων και κοσμογονικών, αστείων και φρικιαστικών, φευγαλέων και συνταρακτικών, συνήθως όχι αυτόβουλα αλλά με της μηχανισμούς απόσπασης προσοχής των παραγωγών της. Η προσοχή είναι δική της αλλά και δική της· ένα εμπόρευμα για το οποίο οι τεχνολογικοί κολοσσοί πολεμούν μεταξύ της.

Οι περισπασμοί που προκαλούν οι υπερ-μηχανές «συγκομιδής ενδιαφέροντος» και, βεβαίως, τα τrol, οι ακραίοι, η μειονότητα των υπερχρηστών με την τεράστια επιρροή, πνίγουν τα άξια προσοχής, τα μεγάλα

συλλογικά ερωτήματα, εντείνοντας τον κατακερματισμό, τον κουρνιαχτό και το χάος. Και τελικά την κούραση και τον κυνισμό των πολλών. Η αλήθεια είναι σχετική, οι καταστάσεις δεν είναι επείγουσες, η οδύνη είναι των άλλων.

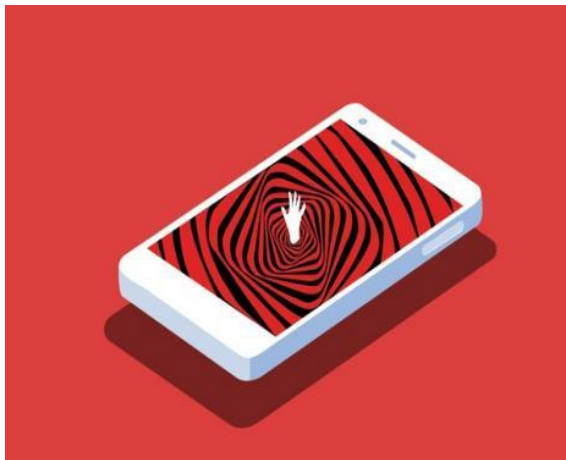
Τα ραγισμένα από το σοκ της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία κελύφη των θαλάμων αντήχησης έγιναν ξανά συμπαγή. Μέσα της διαδικτυακές «φούσκες», η δημόσια σφαίρα μπερδεύεται και πάλι με την ιδιωτική, οι ανησυχίες για της κραδασμούς της ενεργειακής κρίσης, το ωστικό κύμα του πολέμου, την τουρκική επιθετικότητα διυλίζονται μέσα από ιδεολογικά φίλτρα. Μέσα στην κοινή συνθήκη οι άνθρωποι τοποθετούνται σε διαμετρικά αντίθετα σημεία· στα δύο άκρα του ίδιου ορισμού· ασυμφιλίωτοι υφίστανται την ίδια μοίρα. Ένα χάσμα που προκύπτει όχι τόσο εξαιτίας της ελεύθερης επιλογής ετερόδοξων θέσεων – και τα αντίθετα μέρη συνομιλούν· όσο εξαιτίας του κοντόθωρου βλέμματος και του ελλείμματος σοφίας περί των κοινών.

Τασούλα Καραϊσκάκη
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αφροδίτη Βιτσαρά, Γ1

Η γενιά του άγχους: Πώς τα smartphones δηλητηρίασαν τα παιδιά και πώς να το αντιμετωπίσουμε

Το πιεστικό ερώτημα, ωστόσο, είναι: τι μπορούμε να κάνουμε; Ζούμε σε έναν κόσμο που είναι πλήρως κορεσμένος από τα smartphones: είναι σχεδόν αδύνατο, πλέον, να διεκπεραιώσουμε την καθημερινή μας ζωή χωρίς αυτά, ούτε φυσικά μπορούμε να κρατάμε τα παιδιά μας μακριά τους για πάντα.

Η αυστηρή απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία και η διακοπή της πρόσβασης των παιδιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πριν από την ηλικία των 16 ετών συγκαταλέγονται στις λύσεις που προτείνει ο Χάιντ.

Οι πιθανές βλάβες που προκαλούνται στα παιδιά μας από την πανταχού παρούσα χρήση των smartphones είναι αμέτρητες, όπως αναφέρει ο Αμερικανός κοινωνικός ψυχολόγος και συγγραφέας Τζόνναθαν Χάιντ στο νέο βιβλίο του που έχει τίτλο *The Anxious Generation* «Η γενιά του άγχους». Με απλά λόγια, τα smartphones – ή, πιο συγκεκριμένα, η δραστηριότητα που ενθαρρύνουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης – βλάπτουν σοβαρά τα παιδιά μας και κάτι πρέπει να κάνουμε γι' αυτό. Η αυστηρή απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία και η διακοπή της πρόσβασης των παιδιών στα μέσα

κοινωνικής δικτύωσης πριν από την ηλικία των 16 ετών συγκαταλέγονται στις λύσεις που προτείνει ο Χάιντ.

Ο Χάιντ είχε στόχο αρχικά να περιγράψει τις αρνητικές επιπτώσεις που έχουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στη δημοκρατία. Αλλά όταν τελείωσε το γράψιμο του πρώτου κεφαλαίου, συνειδητοποίησε ότι η ιστορία της ψυχικής υγείας των εφήβων ήταν πολύ πιο σημαντική από ό,τι είχε σκεφτεί και διαδραματιζόταν σε ολόκληρο τον κόσμο. Το 2016, το 73% των Αμερικανών εφήβων είχε ήδη smartphone, όπως και το 28% των παιδιών μεταξύ 8 και 12 ετών. Σήμερα, το ποσοστό στους εφήβους έχει φτάσει στο 95%. Περίπου τα μισά παιδιά στις ΗΠΑ αποκτούν το πρώτο τους smartphone μέχρι τα 11 τους χρόνια. Στη Βρετανία, σύμφωνα με την Ofcom, το 97% των 12χρονων διαθέτει smartphone. Σύμφωνα με μια έρευνα του 2015 από το Ινστιτούτο Pew, την οποία επικαλείται ο Χάιντ στο βιβλίο του, ένας στους τέσσερις εφήβους δήλωνε ότι είναι «σχεδόν διαρκώς» στο διαδίκτυο. Μέχρι το 2022, ο αριθμός αυτός είχε σχεδόν διπλασιαστεί.

Τα κορίτσια και τα αγόρια επηρεάζονται διαφορετικά: για τα κορίτσια, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι αυτά που προκαλούν την πραγματική ζημιά- για τα αγόρια, το gaming και η πορνογραφία.

Όπως σημειώνει ο Χάιντ, «το άγχος και οι συναφείς διαταραχές φαίνεται να είναι οι καθοριστικές ψυχικές ασθένειες των νέων σήμερα». Το ποσοστό αυτοτραυματισμού των νεαρών εφήβων κοριτσιών στην Αμερική σχεδόν τριπλασιάστηκε από το 2010 έως το 2020 ενώ έχει σημειωθεί παρόμοια ραγδαία αύξηση των αντίστοιχων ποσοστών σε χώρες όπως ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι νοσηλείες για θέματα ψυχικής υγείας στους νέους αυξήθηκαν εκθετικά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Όλο και νεαρότερα αγόρια είναι εθισμένα στην πορνογραφία του διαδικτύου, η διάσπαση προσοχής οξύνεται διαρκώς ενώ σημαντική αύξηση παρουσιάζουν και οι διαταραχές ύπνου στους εφήβους.

Ο Χάιντ είναι κατηγορηματικός ως προς την αιτία του κακού: τα smartphones. Στο βιβλίο του επισημαίνει τις βασικές εξελίξεις που οδήγησαν σ' αυτή την κατάσταση: την άφιξη του smartphone το 2007, την εμφάνιση των κουμπιών "like" και "share" στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης το 2009 και την κυκλοφορία του iPhone 4 τον Ιούνιο του 2010, του πρώτου με μπροστινή κάμερα, που διευκόλυνε τη λήψη selfies. Όλοι αυτοί οι παράγοντες οδήγησαν σε αυτό που ο Haidt αποκαλεί "The Great Rewiring of Childhood" τη μεγάλη αλλαγή στη «συνδεσμολογία» της παιδικής ηλικίας, όπου «τα κοινωνικά μοτίβα, τα πρότυπα ρόλων, τα συναισθήματα, η σωματική δραστηριότητα και ακόμη και τα μοτίβα του ύπνου αναδιαμορφώθηκαν ριζικά, για τους εφήβους, στη διάρκεια μόλις πέντε ετών».

Ο Αμερικανός κοινωνικός ψυχολόγος και συγγραφέας Τζόνναθαν Χάιντ

Ευθύνη βεβαίως, σύμφωνα με το βιβλίο, φέρουν και οι γονείς με την καλοπροαίρετη μεν πλην όμως καταστροφική στροφή τους προς την υπερπροστασία των παιδιών και τον περιορισμό της αυτονομίας τους στον «πραγματικό» κόσμο. Δεν αφήνουμε τα παιδιά μας να πάνε μόνα τους στο σχολείο ή στα μαγαζιά ή στο πάρκο. Γενικότερα, ως κοινωνία έχουμε μετατοπιστεί από μια «παιδική ηλικία βασισμένη στο παιχνίδι»,

στην οποία τα παιδιά εξελίσσονται μέσω του κόσμου και μαθαίνουν για τους δικούς τους περιορισμούς μέσα από το παιχνίδι, σε μια παιδική ηλικία βασισμένη στο κινητό τηλέφωνο και στο διαδίκτυο, όπου ουσιαστικά δεν υπάρχουν ηλικίες, υπάρχουν ελάχιστα εμπόδια ή όρια και τα παιδιά τρέφονται με μια συνεχή δίαιτα άκρως εθιστικού και συχνά εξαιρετικά ανθυγιεινού περιεχομένου από το οποίο είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποσυνδεθούν, και συγχρόνως υποχρεώνονται να δημιουργήσουν τα ίδια περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τα κορίτσια και τα αγόρια επηρεάζονται διαφορετικά: για τα κορίτσια, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι αυτά που προκαλούν την πραγματική ζημιά –για τα αγόρια, το gaming και η πορνογραφία.

Το πειστικό ερώτημα, ωστόσο, είναι: τι μπορούμε να κάνουμε; Ζούμε σε έναν κόσμο που είναι πλήρως κορεσμένος από τα smartphones: είναι σχεδόν αδύνατο, πλέον, να διεκπεραιώσουμε την καθημερινή μας ζωή χωρίς αυτά, ούτε φυσικά μπορούμε να κρατάμε τα παιδιά μας μακριά τους για πάντα. Ούτε ο Χάιντ συνιστά κάτι τέτοιο. Αντιθέτως, προτείνει τέσσερις θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις: περισσότερο παιχνίδι χωρίς επίβλεψη και περισσότερη παιδική ανεξαρτησία, όχι smartphones πριν από το λύκειο (περίπου στην ηλικία των 14 ετών), όχι μέσα κοινωνικής δικτύωσης πριν από τα 16, και, τέλος, σχολεία χωρίς κινητά τηλέφωνα. Είναι καιρός, λέει ο Χάιντ, να τερματίσουμε το συνεχιζόμενο πείραμα που έστειλε τα παιδιά μας απροστάτευτα, σε μια εντελώς ξένη και συχνά εχθρική χώρα.

Lifo - Telegraf

Ανδρέας Κυβεντίδης, B2

Γιατί τα παιδιά πρέπει να συνεχίσουν να γράφουν με το χέρι στο σχολείο

Οι έρευνες προειδοποιούν: η εγκατάλειψη της χειρόγραφης γραφής μπορεί να φτωχύνει τη μνήμη, το λεξιλόγιο και την ίδια τη σκέψη των μαθητών

Με την πάροδο των δεκαετιών, η τεχνολογία δεν μπήκε απλώς στην εκπαίδευση, τη μεταμόρφωσε. Σήμερα, οι οθόνες κυριαρχούν, ενώ η τεχνητή νοημοσύνη (ΑΙ) έρχεται να επαναπροσδιορίσει ακόμη και την ίδια τη διαδικασία της γραφής. Εκεί που κάποτε το μολύβι και το στυλό αποτελούσαν προέκταση της σκέψης, τώρα ο μαθητής βρίσκεται μπροστά σε ένα πληκτρολόγιο ή, ακόμη περισσότερο, σε ένα σύστημα που μπορεί να γράψει για εκείνον.

Το ερώτημα δεν είναι απλώς τεχνολογικό. Είναι βαθιά παιδαγωγικό και γνωστικό: μήπως αυτή η μετάβαση, όσο εντυπωσιακή κι αν είναι, έχει κόστος; Μήπως, στην προσπάθεια για ταχύτητα και ευκολία, θυσιάζεται κάτι πιο ουσιαστικό: η ίδια η διαδικασία της σκέψης;

Η μνήμη γράφεται με το χέρι

Η σχέση της γραφής με τη μνήμη δεν είναι νέα. Από τις αρχές του 19ου αιώνα, όταν εμφανίστηκε το πρώτο πάτημα πλήκτρου το 1829, μέχρι τη διάδοση της γραφομηχανής το 1867, κάθε τεχνολογική καινοτομία άλλαξε τον τρόπο που αποτυπώνουμε τη γλώσσα. Ωστόσο, μόνο τα τελευταία χρόνια αρχίζουμε να κατανοούμε σε βάθος τις γνωστικές συνέπειες αυτών των αλλαγών.

Οι μαθητές του παρελθόντος μάθαιναν να γράφουν αποκλειστικά με το χέρι. Σήμερα, κινούνται ανάμεσα σε τετράδια, laptops και tablets. Όμως η επιστημονική έρευνα καταγράφει μια σαφή διαφοροποίηση: ο τρόπος γραφής επηρεάζει άμεσα τον τρόπο που θυμόμαστε και μαθαίνουμε.

Σε μελέτη του 2014, διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές που κρατούσαν σημειώσεις με το χέρι μπορούσαν να απαντήσουν με μεγαλύτερη επιτυχία σε ερωτήσεις που απαιτούσαν ανάλυση και κατανόηση. Δεν απομνημόνευαν απλώς, επεξεργάζονταν βαθύτερα την πληροφορία. Λίγα χρόνια αργότερα, το 2017, άλλη έρευνα έδειξε ότι φοιτητές ηλικίας 20 έως 25 ετών διατηρούσαν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα τις πληροφορίες που είχαν γράψει χειρόγραφα, σε σύγκριση με εκείνες που είχαν πληκτρολογήσει.

Το πιο ανησυχητικό εύρημα, ωστόσο, έρχεται από τη σύγχρονη πραγματικότητα της τεχνητής νοημοσύνης. Φοιτητές που χρησιμοποίησαν εργαλεία ΑΙ ήδη από το πρώτο στάδιο συγγραφής θυμόντουσαν ελάχιστα σημεία από το περιεχόμενο των ιδίων τους των κειμένων όταν εξετάστηκαν. Αντίθετα, όσοι είχαν γράψει μόνοι τους από το αρχικό προσχέδιο παρουσίασαν σαφώς καλύτερη ικανότητα ανάκλησης.

Η διαφορά είναι κρίσιμη: όταν γράφεις με το χέρι, σκέφτεσαι. Όταν απλώς καταγράφεις ή αφήνεις κάποιον άλλο να γράψει για σένα, η σκέψη αποδυναμώνεται.

Η σιωπηλή φτωχοποίηση της γλώσσας

Πέρα όμως από τη μνήμη, η επίδραση της γραφής αγγίζει και την ίδια τη γλωσσική έκφραση. Ένα πείραμα που διεξήχθη το 2019, πριν ακόμη η τεχνητή νοημοσύνη γίνει καθημερινό εργαλείο, ανέδειξε μια λιγότερο ορατή αλλά εξίσου σημαντική διάσταση: τον λεξιλογικό πλούτο.

Στη μελέτη συμμετείχαν 58 πανεπιστημιακοί, οι οποίοι κλήθηκαν να γράψουν δύο κείμενα στα αγγλικά (ένα

χειρόγραφο και ένα δακτυλογραφημένο) μέσα σε διάστημα μίας εβδομάδας. Οι συνθήκες ήταν αυστηρά ελεγχόμενες: δεν επιτρεπόταν η χρήση λεξικών ή εργαλείων αυτοδιόρθωσης, καθώς το πείραμα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο προετοιμασίας για τελική αξιολόγηση.

Ο στόχος ήταν να διαπιστωθεί αν ο τρόπος παραγωγής επηρεάζει τη γλώσσα. Και ενώ η πληροφοριακή αξία και η δομή των κειμένων παρέμειναν σε γενικές γραμμές ίδιες, η διαφορά εμφανίστηκε εκεί όπου ίσως λίγοι την περίμεναν: στο λεξιλόγιο.

Τα χειρόγραφα κείμενα παρουσίασαν σαφώς μεγαλύτερη ποικιλία όσον αφορά στο λεξιλόγιο. Αντίθετα, τα δακτυλογραφημένα κείμενα εμφάνισαν επαναλήψεις, περιορισμένο εύρος λέξεων και γενικότερα φτωχότερη γλωσσική έκφραση, ακόμη και όταν προέρχονταν από τους ίδιους ανθρώπους.

Το εύρημα αυτό δεν είναι απλώς στατιστικό. Αγγίζει τον πυρήνα της εκπαίδευσης: η γλώσσα δεν είναι μόνο μέσο επικοινωνίας, αλλά εργαλείο σκέψης. Και αν το εργαλείο αυτό φτωχαίνει, τότε φτωχαίνει και η σκέψη.

Η ψηφιακή γραφή δεν είναι αυτονόητη δεξιότητα

Η άνοδος της ψηφιακής γραφής οδήγησε πολλές χώρες, όπως η Ισπανία, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Γαλλία, να επανεξετάσουν τη θέση της γραφής στην εκπαίδευση. Το συμπέρασμα δεν είναι ότι πρέπει να επιστρέψουμε αποκλειστικά στο χαρτί, αλλά ότι η ψηφιακή γραφή δεν είναι τόσο απλή όσο φαίνεται.

Η αποτελεσματική γραφή (είτε στο χαρτί είτε στην οθόνη) απαιτεί στρατηγικές: σχεδιασμό, οργάνωση, αναθεώρηση, διόρθωση. Η χειρόγραφη γραφή φαίνεται να ενισχύει ορισμένες από αυτές τις διαδικασίες με τρόπο πιο φυσικό, ενώ η πληκτρολόγηση απαιτεί συνειδητή εκπαίδευση για να φτάσει στο ίδιο επίπεδο.

Την ίδια στιγμή, η ίδια η γραφή έχει χάσει έδαφος στα σχολικά προγράμματα. Σε Ευρώπη, Ηνωμένες Πολιτείες και Κίνα, αφιερώνεται λιγότερος χρόνος στη διδασκαλία της, γεγονός που εντείνει τις δυσκολίες των μαθητών.

Δύο τρόποι γραφής, δύο τρόποι σκέψης

Η διαφορά μεταξύ χειρόγραφης και ψηφιακής γραφής δεν είναι απλώς τεχνική, είναι βαθιά γνωστική. Η γραφή με το χέρι πραγματοποιείται σε έναν ενιαίο χώρο: το χαρτί. Η πληκτρολόγηση, αντίθετα, διασπάται ανάμεσα σε δύο: την οθόνη και το πληκτρολόγιο. Αυτή η διάσπαση αλλάζει τον τρόπο συγκέντρωσης και επεξεργασίας της πληροφορίας. Παράλληλα, ο τρόπος με τον οποίο συνθέτουμε ένα κείμενο (από τον αρχικό σχεδιασμό μέχρι την τελική αναθεώρηση) διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με το μέσο. Ακόμη και η αντίληψη των ιδίων των μαθητών για τη γραφή αλλάζει: άλλες προσδοκίες, άλλες συνήθειες, άλλες στρατηγικές.

Το μέλλον της γραφής στην εποχή της AI

Το ζητούμενο δεν είναι να επιλέξουμε στρατόπεδο. Δεν πρόκειται για μία μάχη ανάμεσα στο παρελθόν και το μέλλον. Πρόκειται για μία ισορροπία που δεν έχει ακόμη κατακτηθεί.

Η χειρόγραφη γραφή συνεχίζει να αποδεικνύεται πολύτιμη για τη μνήμη, τη γλωσσική ανάπτυξη και τη βαθύτερη κατανόηση. Η ψηφιακή γραφή, από την άλλη, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σύγχρονης ζωής και απαιτεί εξίσου υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων.

Η εκπαίδευση καλείται να συνδυάσει αυτά τα δύο: να διατηρήσει τα γνωστικά οφέλη της γραφής με το χέρι, ενώ παράλληλα να διδάξει ουσιαστικά τη γραφή στην οθόνη.

Και μέσα σε αυτό το μεταβαλλόμενο τοπίο, η τεχνητή νοημοσύνη προσθέτει μία νέα πρόκληση. Όσο πιο εύκολο γίνεται να παραχθεί ένα κείμενο, τόσο πιο κρίσιμο γίνεται να γνωρίζεις κανείς πώς να το δημιουργεί πραγματικά.

Ίσως τελικά το διακύβευμα να είναι πιο απλό και πιο βαθύ: να μην ξεχάσουμε ότι η γραφή δεν είναι απλώς καταγραφή λέξεων. Είναι τρόπος να σκεφτόμαστε.

Μάριον Κοντογιάννη

Newsbeast

Κατερίνα Φωλιά, Γ1

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση διασφαλίζει την ισότητα ευκαιριών; Αλήθεια;

Συμπεριληπτική εκπαίδευση: Ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση ή αναπαραγωγή των ανισοτήτων;

Ποιος δεν συμφωνεί ότι ακούγεται ωραία μία Παιδεία στη βάση της ισότητας; Ποιος δεν συμφωνεί επίσης πως η περιθωριοποίηση και ο αποκλεισμός, ειδικά από τη δημόσια δωρεάν παιδεία, θα πρέπει να καταπολεμηθούν; Ε, λοιπόν, η μαγική συνταγή επιτέλους βρέθηκε και ακούει στο όνομα: «συμπεριληπτική εκπαίδευση»! Τώρα, σε κάθε τάξη μπορούμε να έχουμε μαθητές όλων των γνωστικών και νοητικών επιπέδων και ικανοτήτων στο πλαίσιο της επίσης «προοδευτικής» αντίληψης με σύνθημα: «ένα σχολείο για όλους!»

Στο παρόν σημείωμα θα επιχειρήσουμε να δείξουμε πως τα πράγματα όχι μόνο πολύ απέχουν από το να είναι έτσι, αλλά και πως η νέα (;) αυτή αντίληψη εάν και εφόσον επικρατήσει τελικά, εγγυάται την περαιτέρω υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης.

Πρώτα πρώτα, θα πρέπει να αναρωτηθούμε προς τι όλη αυτή η συζήτηση όταν η εμπειρία του ελληνικού σχολείου δείχνει ότι στην υποχρεωτική εκπαίδευση τουλάχιστον είναι κατοχυρωμένη θεσμικά η φοίτηση όλων των παιδιών, ημεδαπών και αλλοδαπών και πως δεν υπάρχουν διακρίσεις σε βάρος μαθητών με κινητικές,

νοητικές ή άλλες ιδιαιτερότητες, μαθησιακές δυσκολίες κτλ. Αν επίσης συνυπολογίσει κανείς το σύστημα της σχεδόν ακώλυτης προαγωγής και απόλυσης από το Δημοτικό και το Γυμνάσιο, για να μη μιλήσουμε για την υπερπαραγωγή αριστούχων από το Γενικό Λύκειο, προξενεί πράγματι εντύπωση η εισαγωγή ενός προϊόντος από τα εκπαιδευτικά συστήματα της Εσπερίας, που έρχεται υποτίθεται να θεραπεύσει την ανισότητα ευκαιριών στην ελληνική εκπαίδευση. Γιατί η ελληνική εκπαίδευση δεν είναι συμπεριληπτική;

Μία πρώτη σκέψη είναι ότι πρόκειται για την ιδεολογική προετοιμασία των γονέων, των εκπαιδευτικών και της κοινωνίας γενικότερα να αποδεχτούν τη μείωση των δαπανών για την ειδική αγωγή, τα τμήματα ένταξης, την παράλληλη στήριξη όσων έως τώρα την δικαιούνταν, αλλά και την οριστική κατάργηση όλων των υποστηρικτικών δομών, όπως η ενισχυτική διδασκαλία. Μας καλούν επομένως να αποδεχτούμε ότι σε κάθε τμήμα μιας τάξης θα φοιτούν μαθητές όλων των επιπέδων, γνωστικών, νοητικών, αντιληπτικών κτλ και **πως αυτό αποτελεί «νίκη» σε βάρος της «ανισότητας»!** Ας δεχτούμε όμως καλόπιστα ότι η κυβέρνηση όχι μόνο δεν θα καταργήσει όλες αυτές τις δομές, αλλά ότι θα τις ενισχύσει κιόλας! Παραμένει, ωστόσο η απορία με δεδομένο ότι η εγγραφή στο δημόσιο σχολείο σε όλες τις τάξεις γίνεται απλώς με βάση την ηλικία στο Δημοτικό, αλλά πολύ συχνά και στο Γυμνάσιο, ακόμη και στην Γ' Λυκείου ανεξάρτητα από τις γνώσεις του μαθητή/τριας. Στην Γ' τάξη ενός επαρχιακού Γενικού Λυκείου που γνωρίζω καλά, γράφτηκαν μαθήτριες που μόλις είχαν φτάσει στη χώρα μας από την Ινδία

και φυσικά αγνοούσαν παντελώς τα ελληνικά. Να σημειωθεί πως, επειδή στο σχολείο δεν προβλέπονταν τμήματα ένταξης, οι μαθήτριες αυτές δεν έτυχαν καμίας ειδικής μέριμνας.

Η «συμπερίληψη» λοιπόν είναι ήδη εδώ και ενώ δεν προσφέρει τίποτα στους μαθητές, προσθέτει επιπλέον δυσκολίες στους εκπαιδευτικούς ενώ στερεί κι από άλλους μαθητές το μορφωτικό αγαθό. Γιατί κανονικά ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να δώσει ξεχωριστές ασκήσεις και φυσικά να τις εξηγήσει και να τις ελέγξει, αν θέλει πράγματι να συμπεριλάβει στη διδασκαλία του και τους μαθητές που δεν κατανοούν πλήρως τα ελληνικά. Αφήνω την συνηθισμένη πλέον περίπτωση να υπάρχουν μαθητές οι οποίοι χρήζουν ειδικής μέριμνας από τον διδάσκοντα γιατί αντιμετωπίζουν ποικίλες δυσκολίες λόγω νοητικής υστέρησης ή άλλων προβλημάτων.

Θα μπορούσε κανείς να αντιτείνει ότι εφόσον η νομοθεσία είναι σαφής, οι μαθητές που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν, μοιραία θα απορρίπτονται και θα επαναλαμβάνουν την τάξη έως ότου καταφέρουν να συμβαδίσουν. Η νομοθεσία είναι μεν σαφής, αλλά εξίσου σαφείς είναι και οι οδηγίες των σχολικών συμβούλων όπως και οι εγκύκλιοι που αφορούν τους μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, όπως η δυσλεξία, με βάση τις οποίες τυχόν απόρριψη αυτών των μαθητών θα επιδράσει αρνητικά στην ήδη χαμηλή αυτοεκτίμησή τους κτλ. Ο εστί μεθερμηνευόμενον: «ξεχάστε τη νομοθεσία και περάστε τους!»

Έχουμε έτσι την πιθανόν παγκόσμια πρωτοτυπία να θεωρούμε ως ισότητα ευκαιριών την αμορφωσιά! Αντί δηλαδή

να φροντίζουμε για την εξάλειψη των αιτίων που προκαλούν τις διαφορές στη μόρφωση, αιτίες που είναι κατεξοχήν ταξικές, κοινωνικές και πολιτισμικές και να φροντίσουμε - μαζί με τον πολιτικό αγώνα για άρση των κοινωνικών ανισοτήτων - για τη λειτουργία υποστηρικτικών δομών στη βασική εκπαίδευση, κρύβουμε το πρόβλημα κάτω από το χαλί, ανεμίζουμε τη σημαία της δήθεν «ισότητας» ώσπου να έρθει η ωμή κοινωνική πραγματικότητα να αποκαταστήσει την τάξη, δηλαδή τις υπαρκτές κοινωνικές ανισότητες! **Μη υποστηρίζοντας λοιπόν ουσιαστικά τους μαθητές που υστερούν αλλά απλώς προάγοντάς τους, θεωρούν ορισμένοι αφελώς ότι έτσι καταπολεμούν την ταξικότητα συγχέοντας προφανώς τη σχολική τάξη με την κοινωνική τάξη και την αταξία με την αταξικότητα.** Οι ταξικές διαφορές δεν αντιμετωπίζονται με τη συγκάλυψή τους. Ισότητα δεν σημαίνει να βάλουμε όλα τα παιδιά να τρέξουν κατοστάρι, κι αν δεν μπορούν να τα σπρώξουμε ως το αυθαίρετα καθορισμένο τέρμα αλλά να τους δώσουμε εξίσου την ευκαιρία να φτάσουν εκεί που μπορούν με τον δικό τους ρυθμό. **Η «ισότητα» όπως την εννοεί η θεωρία της «συμπερίληψης» έχει καθαρά αταξική, εντέλει νεοφιλελεύθερη βάση: όλοι ίσοι σε μία άνιση κοινωνία!**

Το «ένα σχολείο για όλα τα παιδιά» μπορεί να λειτουργήσει, εκτός από τις περιπτώσεις σοβαρών μαθησιακών δυσκολιών, νοητικής υστέρησης, αυτισμού κτλ, για το Δημοτικό μόνο με την απαραίτητη προϋπόθεση να λειτουργούν όλες οι δομές αντισταθμιστικής αγωγής. Ας συμφωνήσουμε ότι πρώτος μας στόχος είναι να μην μείνει κανένα παιδί αγράμματο και όχι η συμπερίληψή του ντε και καλά σε τμήμα συνομηλίκων. Στο Γυμνάσιο όμως και πολύ περισσότερο στο Λύκειο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, να αναδεικνύονται

και να καλλιεργούνται οι ιδιαίτερες ικανότητες, κλίσεις αλλά και να αντιμετωπίζονται οι δυσκολίες κάθε μαθητή. Γι' αυτό οι μαθητές των Μουσικών και Καλλιτεχνικών Σχολείων, αλλά και οι διδάσκοντες σε αυτά δηλώνουν τόσο ικανοποιημένοι από το σχολείο τους. **Δεν μπορεί να επωμίζεται ο απλός εκπαιδευτικός την ευθύνη της εξατομικευμένης διδασκαλίας (άλλος εύχος όρος) σε μία τάξη με μαθητές διαφορετικών γνωστικών, νοητικών, γλωσσικών επιπέδων, αλλά και ενδιαφερόντων.**

Εκεί που φαίνεται περισσότερο καθαρά η υποκρισία της δήθεν ισότητας που ευαγγελίζεται η συμπερίληψη είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Γιατί φυσικά κανείς δεν τολμάει να επεκτείνει και εκεί αυτή την αντίληψη και να προτείνει να σπουδάζουν όλοι – στο όνομα της «ισότητας» - Ιατρική και μάλιστα να παίρνουν και πτυχίο. Γίνεται όμως ελαφρά τη καρδιά στη μέση επαγγελματική εκπαίδευση όπου θεωρείται περίπου ως αυτονόητο «δικαίωμα» να δίνεται πτυχίο βοηθού ηλεκτρολόγου ή βοηθού νοσηλεύτη σε άτομα που δεν μπορούν να διαβάσουν ή να κατανοήσουν τις οδηγίες χρήσης ενός εργαλείου, μιας εγκατάστασης, ή χορήγησης ενός φαρμάκου. Όταν όμως βρίσκονται διδάσκοντες, που αναλογιζόμενοι την κοινωνική ευθύνη που αναλαμβάνουν, αρνούνται να προαγάγουν μαθητές που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των εξετάσεων, στοχοποιούνται

ως «ανάλγητοι», πως λειτουργούν... «αντιπαιδαγωγικά» κ.ά.

Κοντολογίς, η «συμπερίληψη» ούτε την ισότητα ευκαιριών ούτε την αναβάθμιση της Παιδείας διασφαλίζει. Δεν ωφελεί δηλαδή ούτε τα άτομα ούτε το κοινωνικό σύνολο. Αντίθετα, ενώ δεν προσφέρει τίποτα στους δήθεν «επωφελούμενους», κινδυνεύει όσο ανεβαίνουμε βαθμίδα και να αποκλείσει μαθητές από το σχολείο που δεν θα μπορούν να παρακολουθούν το πρόγραμμα του «ενός σχολείου για όλα τα παιδιά», αλλά και να οδηγήσει τους άριστους (υπάρχουν κι αυτοί ακόμη, ευτυχώς!) στην εγκατάλειψη του δημόσιου σχολείου. Όσο για τους εκπαιδευτικούς η «συμπερίληψη» με την εξατομίκευση της διδασκαλίας που υποχρεωτικά προβλέπει, θα αποτελέσει ακόμη μία αφορμή για την απαξίωση και συκοφάντησή τους ότι «δεν κάνουν τη δουλειά τους».

Γονείς, εκπαιδευτικοί, μαθητές, ο λαός γενικότερα καλείται να αντισταθεί **διεκδικώντας το δικαίωμα στη μόρφωση για όλους** και άρα να απορρίψει τη «συμπεριληπτική εκπαίδευση» για όλους τους παραπάνω λόγους.

Χατζηαναστασίου Τάσος

Alphavita.gr

Συντακτική Ομάδα του περιοδικού

Θα τους βομβάρδιζα με ερεθίσματα

Σε κάποια από τα πρώτης τάξεως πανεπιστήμια στην Αμερική δεν διδάσκουν πλέον την αρχαία ελληνική γραμματεία. Την απορρίπτουν ιδεολογικά. Τα έπη του Ομήρου είναι, αποφαίνονται, έμφορτα πατριαρχίας, σεξισμού, μιλιταρισμού. Ο Πλάτων απολογητής της ολιγαρχίας. Ο Θουκυδίδης αφόρητα κυνικός και ο Ηρόδοτος ένας ατεκμηρίωτος παραμυθατζής, που καταγράφει φύρδην-μίγδην υπερβολές και ψέμματα για τους μη Έλληνες, για τους "βαρβαρικούς" λαούς της εποχής του. Από την παρακαταθήκη των τραγικών ίσως να τη γλυτώνει η Σοφοκλέους Αντιγόνη, ερμηνευόμενη ως πρωτοφεμινίστρια. Άντε και η Μήδεια για παρόμοιους λόγους.

Οι επιμέρους αιτιάσεις εκκινούν από μία βασική θέση. Όταν γκρεμίζεις το άγαλμα του εκ των ιδρυτών των ΗΠΑ Τόμας Τζέφερσον επειδή υπήρξε δουλοκτήτης, όταν καταδικάζεις σύσσωμο το δυτικό πολιτισμό εξαιτίας της αποικιοκρατίας, πώς να μην πάρεις παραμάζωμα και τα θεμέλιά του, τις απαρχές της ποίησης και της φιλοσοφίας του; Οι Αμερικάνοι, από την άλλη, με το τόσο γόνιμο αντιφατικό πνεύμα που τους χαρακτηρίζει, ενέκυψαν στις ρίζες τους, διάλεξαν έναν αιρετικό "πατέρα του έθνους", τον Αλεξάντερ Χάμιλτον, και τον βιογράφησαν σε ένα εξαιρετικό μιούζικαλ.

Μονάχα που -για λόγους πολιτικής ορθότητας;- αρκετούς εκ των βασικών χαρακτήρων, του Τζέφερσον και του Τζορτζ Ουάσινγκτον μη εξαιρουμένων, τους υποδύονται επί σκηνής μαύροι. Αφροαμερικάνοι επί το καθωσπρεπικότερον.

Δεν έχει επικρατήσει ακόμα εδώ τέτοιος αντίστροφος ρατσισμός. Εδώ αντιμετωπίζουμε άλλο πρόβλημα. Εξαιτίας του γλωσσικού ρήγματος που μας ταλαιπώρησε επί δύο σχεδόν αιώνες και λύθηκε μόλις μετά το 1974 με την καθιέρωση της δημοτικής στην εκπαίδευση και στη διοίκηση, πλείστα όσα έργα-ορόσημα είναι απρόσιτα στους Έλληνες κάτω των εξήντα. Όσα λένε οι παπάδες κατά τη θεία λειτουργία ηχούν στο εκκλησίασμα αλαμπουρνέζικα. Ο Παπαδιαμάντης, ο Βιζυηνός, ίσως και αρκετές διατυπώσεις του Καβάφη, ακόμα και του Εμπεirikου, χρήζουν μεταγλώττισης για να κατανοηθούν από τους νεότερους αναγνώστες. Οσάκις όμως απλοποιείς την ποίηση, τη φτωχαίνεις. Η "Φόνισσα" στην καθομιλουμένη του 21^{ου} αιώνα είναι σαν να έχει περάσει από αποχυμωτή. Ακόμα ωστόσο και βιβλία γραμμένα στη δημοτική έχουν πέσει στα αζήτητα καθώς θεωρούνται, αδίκως, παρωχημένα. Έπρεπε να εμφανιστεί η "Μεγάλη Χίμαιρα" στα χέρια του Χριστόφορου Παπακαλιάτη, στο σήριαλ "Maestro", για να αναζωπυρωθεί το ενδιαφέρον του ευρέος κοινού για τον Καραγάτση.

Μακράν εμού κάθε μορφή παρελθοντολαγνείας. Εκείνοι που κουνούν το δάχτυλο στους νέους -κατηγορώντας τους πως αντί στα ελληνικά συνεννοούνται μεταξύ τους στα greeklish, σε ένα μονόχορδο, ρηχό ιδίωμα- πάσχουν κατά τη γνώμη μου από βαρύ γεροντοκορισμό. Η γλώσσα, όλες οι γλώσσες εξελίσσονται, δανείζονται, χλευάζουν το παρελθόν τους. Πολλοί στίχοι της ελληνικής ραπ μού φαίνονται ευρηματικοί και διασκεδαστικότεροι.

Πολλοί νεολογισμοί των σημερινών τριαντάρηδων και εικοσάρηδων περιγράφουν ό,τι ζουν με θαυμαστή ακρίβεια και επιγραμματικότητα.

Τι ζόρι τραβάω άρα; Λυπάμαι που οι καινούργιες γενιές, αποκομμένες από τη λογοτεχνική μας παράδοση, στερούνται αναγνωστικής ηδονής. Χάνουν αριστουργήματα. Παράπλευρο αποτέλεσμα; Εντυπωσιάζονται, θαυμάζουν, διαμορφώνονται από αναμασήματα αναμασημάτων. Άπαξ και έχεις διαβάσει το "Τρίτο Στεφάνι", τι χαρτωσιά να πιάσουν εμπρός του τα φληναφήματα που πλασσάρονται στις μέρες της σαν "σπαραχτικοί γυναικείοι μονόλογοι"; Άμα έχεις κοινωνήσει το χιούμορ του Ροϊδη ή του Τσιφόρου, πού να σκάσει το χείλι σου με τα αμήχανα καλαμπουράκια κάποιων σημερινών;

Το πρόβλημα, υποστηρίζουν αρκετοί, ξεκινάει από το σχολείο. Συμφωνώ. Και επαυξάνω. Ό,τι εντασσόταν ανέκαθεν στη διδακτέα ύλη σαν μαγικά να πάλιωνε. Να κιτρινίζε. Έπρεπε να σου τύχει κάποιος δάσκαλος χαρισματικός, εμπνευσμένος, για να σε βάλει στο πνεύμα του Σολωμού. Ειδάλλως θα έμενες με την εντύπωση ότι ο πρώτος των ποιητών μας συνέθετε πατριωτικά στιχουργήματα, τα οποία μάλιστα αδυνατούσε να ολοκληρώσει. Σκεφθείτε δε πως όταν τέλειωσα εγώ το λύκειο, για να πετύχεις στις φιλοσοφικές σχολές έπρεπε να είσαι άριστος μαθητής. Οι βάσεις έχουν πλέον κατρακυλήσει, με μέσο όρο 13 στις πανελλαδικές εξετάσεις γίνεσαι φιλόλογος. Πώς να έχεις προσδοκίες από τέτοιους φιλόλογους;

Εάν -χτυπάω ξύλο- αναλάμβανα το υπουργείο παιδείας, θα αναδιαμόρφωνα άρδην το πρώτο έτος όλων των τριτοβάθμιων σχολών. Θα το ονόμαζα,

παραπειστικά, "προπαρασκευαστικό". Θα προσέφερα, στην πραγματικότητα, σε όλους τους δεκαοχτάρηδες, είτε γιατροί θέλουν να γίνουν είτε γεωπόνοι, ένα κοκτέιλ γενικής παιδείας. Ελληνικής και διεθνούς. Απελευθερωμένους από το άγχος των εισαγωγικών, θα τους βομβάρδιζα με ερεθίσματα που θα τους άνοιγαν τα μάτια και την ψυχή. Λογοτεχνικά, μουσικά, κινηματογραφικά.

Πώς μπορείς να δηλώνεις σινεφίλ εάν δεν έχεις δει την "Καζαμπλάνκα"; Τους "Μοντέρνους Καιρούς" του Τσάρλι Τσάπλιν; Την "Κάλπικη Λίρα" του Τζαβέλλα και το "Τελευταίο Ψέμμα" του Κακογιάννη; Πώς γίνεται να μην έχεις ακούσει – στοιχειωδώς προσηλωμένος- Μότσαρτ, Σκαλκώτα, Νίνο Ρότα ή Τζάνις Τζόπλιν; Να μην έχεις φυλλομετρήσει έστω το "Εγκλημα και Τιμωρία" του Ντοστογιέφσκι, τη "Δίκη" του Κάφκα, το "Κιβώτιο" του Άρη Αλεξάνδρου; Όσο καλός και αν γίνεις στην επιστήμη ή στην ειδικότητά σου, η μόρφωσή σου θα είναι λειψή. Το πεδίο σου περιορισμένο.

Είναι υποχρέωση του κράτους, θα ρωτήσετε, να παρέχει γενική μόρφωση στους πολίτες του; Οπωσδήποτε. Κάποιοι που δεν κοινωνεί στοιχειωδώς στην πνευματική και καλλιτεχνική παρακαταθήκη της ανθρωπότητας δεν είναι καν πολίτης. Γρανάζι καταντά. Κύμβαλο αλαλάζον. Οπαδός και εκτελεστής αποφάσεων που άλλοι λαμβάνουν στο όνομά του. Υπό δημοκρατικό έστω μανδύα.

Χρήστος Χωμενίδης

Capital.gr

Συντακτική Ομάδα του περιοδικού

Τι είναι παιδεία κατά τον Μπρετόν

Παιδεία δεν είναι τα πτυχία μας, αλλά η αισθητική μας. Ο τρόπος με τον οποίο συνομιλούμε, φλερτάρουμε, περπατάμε στο δρόμο, κρατάμε την πόρτα να περάσει ο άγνωστος στο ασανσέρ.

Παιδεία είναι οι λέξεις μας, η διακριτικότητά μας, η ελευθερία μας, τα όρια της ελευθερίας μας, η μουσική που ακούμε, η γλώσσα του σώματός μας, το πόσο αγαπάμε να μαθαίνουμε, να αλλάζουμε, να διαβάζουμε σαν να είμαστε κάθε φορά άγραφα χαρτιά.

Παιδεία είναι η ταπεινότητα αλλά και η επιμονή στις αξίες μας, το ότι δεν είμαστε προς πώληση, το

ότι σεβόμαστε τον άνθρωπο, το παιδί του άλλου, την κυρία που καθαρίζει το γραφείο μας, τον κύριο που καθαρίζει το πάρκο στο οποίο βγάζουμε βόλτα το σκύλο μας, την κοπέλα στο ταμείο. Παιδεία είναι η μεγαλοψυχία μας, το να ποτίσουμε μια άγνωστη γλάστρα, το να φροντίζουμε την πίσω όψη του σπιτιού μας.

Παιδεία είναι το να προστατεύουν τα χέρια μας τον αδύναμο, να τα βάζουν με το θηρίο.

Παιδεία είναι το πόσο μπορούμε να έρθουμε απέναντι στο σύστημα και στους συστημικούς, παιδεία είναι η γενναιότητα και η ευθύνη.

Παιδεία είναι το να διαλέγεις τον δύσκολο δρόμο της αξιοπρέπειας, της μοναξιάς και συνάμα να καίγεται το μέσα σου για το κοινό καλό. Για το ωραίο και τη σωτηρία του.

Τελικά, με έναν λόγο, Παιδεία είναι το να είσαι «άνθρωπος» και να εκπέμπεις, να σκορπίζεις, να μοιράζεις, να μοσχοβολάς «ανθρωπιά».

Εκπαιδευτική εκδρομή Πολιτιστικών Προγραμμάτων στην Πράγα και τη Βιέννη

Από τις 5 έως τις 9 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε εκδρομή του σχολείου μας στην Πράγα και τη Βιέννη στο πλαίσιο των δύο πολιτιστικών προγραμμάτων «Από τον Τσίλερ στον Μούχα» και «Η Βιέννη των Ελλήνων και του Ρήγα Φερραίου» με τη συμμετοχή 42 μαθητών και μαθητριών. Τους μαθητές συνόδευσαν η κα. Τζαμαργιά Μαριάνθη, Διευθύντρια του 2^{ου} ΓΕΛ Περάματος, ο κ. Συρίγος Νικόλαος, Υποδιευθυντής και οι φιλόλογοι κ.κ. Δελλαπόρτα Μαρίνα και Παπαγεωργοπούλου Δώρα.

Με πλούσιο πολιτιστικό και ιστορικό πρόγραμμα, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά την αρχιτεκτονική και την τέχνη των δύο πόλεων.

Φτάνοντας στην Πράγα ξεκινήσαμε τη γνωριμία μας με την πόλη μέσω μιας περιήγησης στο ιστορικό της κέντρο με ελληνόφωνο ξεναγό.

Περπατήσαμε στη Γέφυρα του Καρόλου με τις 16 αψίδες και τα 30

μπαρόκ αγάλματα των Αγίων. Επισκεφθήκαμε το Κάστρο της, ένα από τα μεγαλύτερα και αρχαιότερα κάστρα του κόσμου. Εκεί θαυμάσαμε τον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Βίτου, γοτθικό αριστούργημα, και τη Βασιλική του Αγίου Γεωργίου, απολαμβάνοντας παράλληλα την εντυπωσιακή θέα προς τον ποταμό Μολδάβα.

Στην πλατεία της Παλιάς Πόλης συναντήσαμε τον πύργο της πυρίτιδας, σταματήσαμε μπροστά στο Αστρονομικό Ρολόι του 15^{ου} αιώνα και παρακολουθήσαμε τη φημισμένη πομπή των δώδεκα αποστόλων.

Ξεχωριστή εμπειρία αποτέλεσε το Περιστρεφόμενο «Κεφάλι του Φραντς Κάφκα», ύψους 11 μέτρων και βάρους 45 τόνων που με τη βοήθεια 42 μεταλλικών στρωμάτων ανασχηματίζεται συνεχώς δημιουργώντας ένα εντυπωσιακό οπτικό θέαμα.

Στη συνέχεια επισκεφθήκαμε το Μουσείο Μούχα στο κέντρο της Πράγας, όπου γνωρίσαμε τα έργα του διάσημου πρωτοπόρου της Art Nouveau, Άλφονς Μούχα. Θαυμάσαμε τα εμβληματικά σχέδια του καλλιτέχνη μέσα από αυθεντικά έργα και επιμελημένες συλλογές. Είναι το πρώτο μουσείο στον κόσμο που είναι αφιερωμένο αποκλειστικά στην ζωή και το έργο του Μούχα.

Επίσης, στην Πράγα παρακολουθήσαμε μία παράσταση Μαύρου Θεάτρου, που αποτελεί μοναδική εμπειρία για τον επισκέπτη και συναυλία τζαζ μουσικής από εξαιρετικούς καλλιτέχνες της πόλης.

Το ταξίδι μας συνεχίστηκε στη Βιέννη, τη μαγευτική πρωτεύουσα της Αυστρίας. Περιηγηθήκαμε στην Ελληνική Συνοικία όπου επισκεφθήκαμε τον Ελληνορθόδοξο Ναό της Αγίας Τριάδας και μάθαμε για την πλούσια παρουσία και δράση των Ελλήνων στη Βιέννη.

Στη συνέχεια θαυμάσαμε τον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Στεφάνου, ένα αληθινό γοτθικό στολίδι και σύμβολο της πόλης.

Συνεχίζοντας την ξενάγηση βρεθήκαμε μπροστά στην πρώτη ελληνική εκκλησία της Βιέννης, τον Άγιο Γεώργιο που χρονολογείται στο 1804 και αποτέλεσε την αφετηρία του Ν.Ε. Διαφωτισμού.

Απ' έξω υπάρχει και πινακίδα αφιερωμένη στον Ρήγα Φερραίο που η πόλη αυτή αποτέλεσε την έδρα για την επαναστατική του δράση. Και βέβαια λίγο παρακάτω συναντάμε δεύτερη προτομή του Ρήγα Φερραίου με την επιγραφή «Όποιος ελεύθερα συλλογάζεται, συλλογάζεται καλά». Σε αυτό το κτίριο στεγαζόταν το τυπογραφείο των αδελφών Πούλιου, όπου ο Ρήγας το 1797 τύπωσε τα επαναστατικά του έργα «Χάρτα της Ελλάδος» και «Θούριος» σε χιλιάδες αντίτυπα για να βοηθήσει στην απελευθέρωση των βαλκανικών λαών.

Και βέβαια σε όλη τη Βιέννη υπάρχουν ελληνικά στοιχεία που οφείλονται στην επίδραση των Ελλήνων της πόλης. Με τον ελληνόφωνο ξεναγό μας περάσαμε από διάφορα εμβληματικά σημεία της πόλης, όπως τα Θερινά Ανάκτορα της Μαρίας Θηρεσίας, το Δημαρχείο, το Πανεπιστήμιο καθώς και το αυστριακό κοινοβούλιο και καταλήξαμε για μία μεγάλη βόλτα στο ανάκτορο Belvedere και το ανάκτορο Hofburg.

Είχαμε την τύχη να παρακολουθήσουμε συναυλία κλασικής μουσικής με το κονσέρτο για βιολί του Βιβάλντι «Τέσσερις Εποχές» στον Ναό του Αγίου Καρόλου. Η εμπειρία ήταν μοναδική και πολύ εντυπωσιακή.

Εννοείται βέβαια πως και στις δύο πόλεις δεν παραλείψαμε να γευτούμε τα υπέροχα γλυκά, τη ζεστή σοκολάτα και τα τοπικά εδέσματα. Ο δρόμος της επιστροφής δύσκολος... Όλα τα ωραία όμως κάποτε τελειώνουν. Ωστόσο, τα πιο ωραία βρίσκονται μπροστά μας. Τα ταξίδια της ψυχής και του νου δεν τελειώνουν ποτέ!

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Στις 30 Μαρτίου το σχολείο μας συμμετείχε σε εκδήλωση που διοργανώθηκε από το Ζάννειο Λύκειο στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά με θέμα την «Ισορροπία στην Εκπαίδευση». Με μία ομάδα έξι μαθητών μας προσεγγίσαμε το θέμα της ισορροπίας στη Λογοτεχνία μέσα από τα κείμενα του Α. Παπαδιαμάντη «Φόνισσα», του Κ. Θεοτόκη «Κατάδικος» και του Ν. Εγγονόπουλου «Το Γλωσσάριο των Ανθέων».

Το λογοτεχνικό ταξίδι μάς μάγεψε, μας συγκίνησε και μας οδήγησε να αναζητούμε ισορροπίες στις σχέσεις μας με γνώμονα τη γνώση και το συναίσθημα.

Πόσες φορές δεν αναρωτηθήκαμε όλοι τι θα γινόταν στην ζωή μας αν... Αν οι επιλογές μας ήταν διαφορετικές, αν είχαμε γεννηθεί σε διαφορετικό περιβάλλον, αν είχαμε γνωρίσει διαφορετικούς ανθρώπους, αν είχαμε νιώσει διαφορετικά συναισθήματα, αν...

Αν η Φραγκογιαννού ήταν από πλούσια οικογένεια, αν είχε παντρευτεί έναν δυναμικό άντρα, αν είχε ζήσει μία άλλη ζωή, θα γινόταν Φόνισσα;

Αν ο Τουρκόγιαννος δεν ήταν φτωχός και βασανισμένος, αν δεν αγαπούσε τη Μαργαρίτα, αν δεν ήταν γεμάτος καλοσύνη, θα κατέληγε Κατάδικος;

Αν στο «Γλωσσάριο των Ανθέων» οι επιλογές ήταν οι αντίθετες, αν τα ερωτήματα ήταν απλοϊκά, αν οι απαντήσεις ξεστομίζονταν εύκολα και αβασάνιστα, θα ήταν ισορροπημένες;

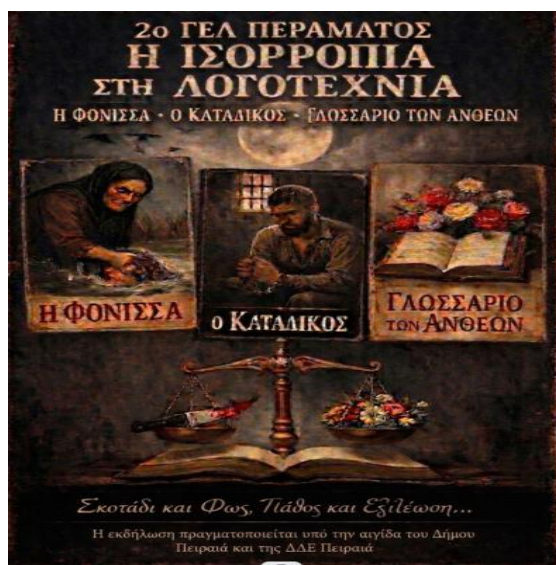
Πώς όμως να επέλθει ισορροπία αν δεν υπάρχουν οι αντίρροπες δυνάμεις; Οι συγκρούσεις των ρόλων που καλείται να φέρει εις πέρας η Φραγκογιαννού την οδηγούν στην ανισορροπία και η ίδια φαντασιώνεται μία λυτρωτική εμπειρία ισοδύναμη με την καταλυτική μορφή της αγάπης. Σκοτώνει τα μικρά κορίτσια και νοσηματοδοτεί αυτήν της την πράξη ως λυτρωτική αγάπη, για να τα γλυτώσει από τη μοίρα τους, την κοινή μοίρα των γυναικών της εποχής. Αυτή είναι η δική της «ισορροπία» στην αυταρχική κοινωνία που ζει, η αντίστασή της στους κοινωνικούς ρόλους που της έχουν επιβληθεί και η απάντησή της για την ζωή που δεν την άφησαν να ζήσει. Ο θάνατος εξυπνώνει τους ανθρώπους στο ίδιο σημείο, δεν υπολογίζει τις κοινωνικές κατασκευές και παραμερίζει τις συμβάσεις που φτιάχνουν οι άνθρωποι για να επιβιώσουν. Κι έτσι η γριά Χαδούλα, μέσα από την ανισορροπία, επιβάλλει τη δική της ισορροπία.

Ο Παπαδιαμάντης επίκαιρος παρά ποτέ θίγει στις αρχές του 20^{ου} αιώνα το θέμα των κοινωνικών προκαταλήψεων, των έμφυλων διακρίσεων και των στερεοτύπων που διαιώνίζονται και στις αρχές του 21^{ου} αιώνα δημιουργώντας έλλειμμα ισορροπίας στις κοινωνικές σχέσεις και τον ψυχισμό των ανθρώπων.

Μήπως όμως δεν είναι σκληρή η ζωή και για τους άντρες; Μήπως δεν είναι κι εκείνοι έρμαια μιας κοινωνίας γεμάτης αντιφάσεις και διαχωρισμούς; Μήπως κι ο Τουρκόγιαννος αλλά κι ο Πέπονας δεν ήταν υπόδουλοι των δικών τους ρόλων;

Αυτοί οι ρόλοι εκφράζουν την προσωπική τους ισορροπία που την επέλεξαν οι ίδιοι ανάμεσα στον έρωτα που δημιουργεί πάθη και οδηγεί τον Πέπονα στον φόνο για να

παντρευτεί τελικά τη Μαργαρίτα και στην άδολη, αγνή αγάπη που οδηγεί τον Τουρκόγιαννο στη θυσία και τη φυλακή. Το κοινωνικό πλαίσιο ορίζει τις συμπεριφορές των δύο ανδρών, του Τουρκόγιαννου που ζει στο περιθώριο, φτωχός και καταφρονεμένος, αλλά έμαθε από τη μητέρα του την καλосύνη και το ηθικό μέτρο και του Πέπονα που διαιωνίζει τον ρόλο του κυρίαρχου που επιβάλλεται και λειτουργεί αδιάστακτα και άπληστα.

Τα κίνητρά τους; Μία ριζικά διαφορετική αντίληψη της ευτυχίας. Και μέσα από αυτήν αναδεικνύεται η απεγνωσμένη προσπάθεια για ισορροπία ζωής, συναισθημάτων, προσφοράς. Και η δικαίωση της καλосύνης και της ουσιαστικής αγάπης.

Και όλα αυτά διλήμματα μιας άλλης εποχής, παρελθόντων αιώνων. Μα σήμερα, μέσα από το «Γλωσσάριο των Ανθέων» του Ν. Εγγονόπουλου ερχόμαστε αντιμέτωποι με τα διαχρονικά διλήμματα της ανθρώπινης φύσης και κοινωνίας. Και καταγράφουμε την προσπάθεια για ισορροπία μέσα από επιλογές που φαντάζουν αντισυμβατικές και ανισόρροπες.

Είναι προτιμότερη μια ζωή με ένταση, με σύγκρουση, παρά μια ζωή μονότονη και βαρετή και γεμάτη ηρεμία. Αλλά είναι

ηρεμία ή ανυπαρξία; Και στην ηρεμία υπάρχει ισορροπία;

Στην τελευταία αντίθεση του ποιήματος «Να αγαπιέσαι ή να αγαπάς;» ο ποιητής απαντά: «Να αγαπώ» γιατί έτσι εκφράζεται η ένταση του συναισθήματος, ο πόνος του έρωτα, το πάθος, η ενεργητική συμμετοχή στην όποια ισορροπία...

Και στα σημερινά διλήμματα η ισορροπία βρίσκεται στην αλήθεια, στο εμείς, στη μεσότητα, τη μετριοφροσύνη, τη συλλογικότητα, την ανεκτικότητα, στον άνθρωπο. Στον άνθρωπο που η ζωή του είναι μία διαρκής σύγκρουση και μία ατέρμονη αναζήτηση...

Ωστόσο πώς θα μιλούσαμε για ισορροπία χωρίς το αντίπαλον δέος...την ανισορροπία; Πώς θα τιμούσαμε την ανθρώπινη φύση μας αν δεν αμφιβάλλαμε, αν δεν αμφισβητούσαμε, αν δεν αναρωτιόμασταν διαρκώς αν... Πώς θα εκτιμούσαμε την ευτυχία, αν δεν ζούσαμε και στιγμές δυστυχίας;

Άλλωστε, αυτή η συνύπαρξη των αντιθέτων, η εναλλαγή τους και η τραγική αποδοχή τους σηματοδοτούν την ανθρώπινη ζωή και τη συνοδεύουν για πάντα.

Αυτή τη μοίρα εξέφρασε με φιλοσοφική εγκαρτέρηση ο Παπαδιαμάντης στο «Μοιρολόι της φώκιας»:

*«Σα να 'χαν ποτέ τελειωμό
τα πάθια και οι καημοί του κόσμου»*

Λυδία Ασπροπούλου Β1

Αφροδίτη Βιτσαρά Γ1

Αθανασία Πουντίδου Β1

Ταμάρα Προύιτζε Γ1

Ελίν Σέχου Γ1

Χρήστος Φιλιακούδης Β3

ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΣΙΛΕΡ ΣΤΟΝ ΜΟΥΧΑ

Ο Τσίλλερ αποτελεί για τη νεοελληνική αρχιτεκτονική ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο, όχι μόνο για το πλήθος των κτιρίων που μελέτησε, τα οποία πρέπει να ξεπερνούν τα 600, αλλά και γιατί μεταμόρφωσε την Αθήνα του 19^{ου} αιώνα από χωριό σε ευρωπαϊκή πόλη, προσδίδοντάς της την αρχιτεκτονική ταυτότητα και αισθητική που η πρωτεύουσα του νέου ελληνικού κράτους χρειαζόταν, συνδέοντάς την με το αρχαίο παρελθόν της. Αντικατέστησε τα παντζούρια με ρολά στα μαγαζιά της Αθήνας, έφερε πρώτος στην Ελλάδα τον τεχνητό εξαερισμό και την κεντρική θέρμανση και κόσμησε τα κτίρια του με χυτοσιδηρά κιγκλιδώματα με σχέδια εμπνευσμένα από τη μυθολογία. Ο Ερνέστος Τσίλλερ είναι ο πρώτος αρχιτέκτονας που χρησιμοποίησε σιδηρά υποστυλώματα στην οικοδομή.

Γεννήθηκε στις 22 Ιουνίου 1837 στο Oberloessnitz της Σαξωνίας. Το 1855 γίνεται δεκτός στη Βασιλική Σχολή της Αρχιτεκτονικής του Πολυτεχνείου της Δρέσδης απ' όπου αποφοιτά το 1858. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του εργάζεται για ένα διάστημα στη Βιέννη στο γραφείο του Δανού αρχιτέκτονα Θεόφιλου Χάνσεν. Η γνωριμία μαζί του θα καθορίσει την καριέρα του. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1861, ο Τσίλλερ φθάνει στην Αθήνα ως εκπρόσωπος του Χάνσεν και αναλαμβάνει την επίβλεψη της κατασκευής της Ακαδημίας Αθηνών.

Γρήγορα εντάσσεται στην αθηναϊκή κοινωνία και εγκαθίσταται στην Ελλάδα. Παντρεύεται Ελληνίδα, δημιουργεί οικογένεια και παραμένει στη χώρα μέχρι τον θάνατό του το Νοέμβριο του 1923. Στα πρώτα χρόνια της παραμονής του στη χώρα

ο Τσίλλερ περιοδεύει την Ελλάδα για να γνωρίσει τους αρχαιολογικούς της θησαυρούς. Μετά την έξωση του Όθωνα τα έργα στην Ακαδημία διακόπτονται και ο Τσίλλερ θα επιστρέψει για ένα μικρό διάστημα στη Βιέννη.

Το 1868 επανέρχεται στην Ελλάδα και το 1872 διορίζεται καθηγητής στο Σχολείο των Τεχνών, τον πρόδρομο του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Οι παραγγελίες έρχονται η μία μετά την άλλη. Ο Τσίλλερ έχει πια καθιερωθεί. Η εύνοια του βασιλέως και η ανάθεση σ' αυτόν της μελέτης των θερινών ανακτόρων στο Τατόι, στους Πεταλιούς και αργότερα του ανακτόρου του Διαδόχου προσελκύει όπως είναι φυσικό πλήθος μεγαλοαστών που του αναθέτουν τα μέγαρά τους ή τις εξοχικές τους επαύλεις. Παράλληλα σχεδιάζει σειρά δημοσίων και δημοτικών κτιρίων και ναών. Μικρό μόνο τμήμα της επαγγελματικής του δραστηριότητας αποτελούν το Εθνικό (Βασιλικό) Θέατρο της Αθήνας, τα θέατρα της Πάτρας και της Ζακύνθου (κατεδαφισμένο), το Μουσείο της Ολυμπίας, το Χημείο, η Αγορά του Πύργου, ο ναός του Αγίου Λουκά Πατησίων, ο Ναός της Φανερωμένης στο Αίγιο.

Η κλασικιστική του αίσθηση θα σφραγίσει τη φάση του ώριμου αθηναϊκού νεοκλασικισμού για να προχωρήσει προς τον εκλεκτισμό και το ρομαντισμό κυρίως στις ιδιωτικές κατοικίες. Στην αρχιτεκτονική όμως των δημόσιων κτιρίων θα διατηρήσει το ελληνικό πνεύμα του κλασικισμού, ενώ αντίστοιχα στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική θα προσπαθήσει να διαφυλάξει τη βυζαντινή παράδοση.

Επισημοποίησε τη σύνδεσή της Αναγέννησης με την Αρχαιότητα, με διακριτές εκλεκτικιστικές τάσεις όπως την

εφάρμοσε πρώτος ο δάσκαλός του. Η προσωπική συμβολή του Τσίλλερ συνίσταται στον συνδυασμό ελληνικών δομικών και διακοσμητικών στοιχείων με την αναγεννησιακή αρχιτεκτονική ώστε να εξυπηρετηθούν οι ιδεολογικές ανάγκες της τότε ελληνικής κοινωνίας.

Μερικά από τα πιο ωραία έργα του Τσίλλερ

Προεδρικό μέγαρο—Ανάκτορο

Ακαδημία Αθηνών

Μέγαρο Ανδρέα Σαγγρού

Δημοτικό Θέατρο Πατρών

Μουσείο Ολυμπίας

Μέγαρο Σλήμαν

Οικία Σπύρου Μεταξά

Εθνικό θέατρο

Δημαρχείο Ερμούπολης

Μέγαρο Σταθάτου

Φωτογραφίες:
Lifo
wikipedia.gr

Άλφονς Μούχα

Ο ζωγράφος που αρνιόταν την ταμπέλα της “Διακοσμητικής Ζωγραφικής”

Ο Άλφονς Μαρία Μούχα (1860–1939) ήταν Τσέχος ζωγράφος, εκπρόσωπος της Αρ Νουβό, του διεθνούς καλλιτεχνικού κινήματος, στην αρχιτεκτονική και στις εφαρμοσμένες τέχνες, κυρίως στη διακόσμηση, που αναπτύχθηκε μεταξύ του 1890 και του 1910. Ως αντίδραση στην τέχνη του 19^{ου} αιώνα, η Αρ Νουβό εμπνεύστηκε από τη μορφή και τη δομή της φύσης και ιδιαίτερα από τις γραμμές των φυτών και των λουλουδιών.

Γεννήθηκε στην πόλη Ίβαντσιτσε (Ivančice) στη Μοραβία (σημερινή Τσεχία) το 1860 και σε όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικής του πορείας έμεινε πιστός στα αισθητικά ιδανικά του 19^{ου} αιώνα διαμορφώνοντας “το στυλ του Μούχα”. Στο σχολείο απουσίαζε πολύ συχνά από τα μαθήματα, έλεγε ψέμματα και οι μόνοι καλοί βαθμοί που είχε ήταν στην ζωγραφική και το τραγούδι. Έτσι απέτυχε να εισαχθεί στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Πράγας. Εργάστηκε ως υπάλληλος για δύο χρόνια και έπειτα πήγε στη Βιέννη όπου έμαθε να κατασκευάζει θεατρικά σκηνικά.

Όταν μια φωτιά κατέστρεψε το 1881 το Ring Theater, δούλεψε ως ανεξάρτητος ζωγράφος. Ο κόμης Καρλ Χούεν του Μίκουλοφ προσέλαβε τον Μούχα για να διακοσμήσει με τοιχογραφίες το κάστρο Χρουσοβάνου Εμάχοφ και συμφώνησε να χρηματοδοτήσει την εκπαίδευση του Μούχα στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Μονάχου. Ο Μούχα δύο χρόνια αργότερα μετακόμισε στο Παρίσι και σπούδασε στις Ακαδημίες Ζυλιέν και Κολαρόσσι, ενώ συγχρόνως έκανε εικονογραφήσεις σε περιοδικά και διαφημίσεις.

Το 1894 ο Μούχα προσφέρθηκε να δημιουργήσει μία αφίσα λιθογραφία που θα διαφήμιζε ένα θεατρικό έργο με πρωταγωνίστρια τη Σάρα Μπερνάρ, την πιο διάσημη ηθοποιό του Παρισιού, στο Θέατρο της Αναγέννησης. Την 1^η

Ιανουαρίου 1895, η διαφήμιση της Γκιςμόντα εμφανίστηκε στους δρόμους της πόλης και μέσα σε μία νύχτα έγινε διάσημη. Η Μπερνάρ ήταν τόσο ικανοποιημένη, ώστε έκλεισε συμβόλαιο έξι χρόνων με τον Μούχα.

Μετά από πολλά χρόνια απίστευτης δουλειάς, με πολλές παραγγελίες που του έφεραν και μεγάλη δημοσιότητα, κατάφερε να κάνει την επιθυμία του πραγματικότητα και να δημιουργήσει για τους συμπατριώτες του το έργο του, Slav Epic.

Πέθανε το 1939, ακριβώς 4 μήνες μετά από τότε που οι Ναζί κατέλαβαν τη Βοημία και τη Μοραβία. Στο έργο του έχει αφιερωθεί το Μουσείο Μούχα στην Πράγα.

Η Μοντ Άνταμς ως Ζαν Ντ' Αρκ, 1909, Metropolitan Museum

Ζωγραφισμένη στο Σικάγο το 1909, αυτή η εικόνα απεικονίζει την Αμερικανή ηθοποιό Maude Adams στο ρόλο της Joan of Arc στο έργο του Friedrich Schiller, «The Maid of Orleans». Ο Mucha σχεδίασε το περίτεχνο, επιχρυσωμένο πλαίσιο.

Αυτή η αφίσα διαφήμιζε το έργο Lorenzaccio, που γράφτηκε από τον Alfred de Musset και εμφανίστηκε στο Παρίσι το 1890. Ο χαρακτήρας του

Lorenzaccio βασίστηκε στο Lorenzo the Magnificent, ένα μέλος της οικογένειας των Medici που κυβέρνησε την πόλη – κράτος της Φλωρεντίας κατά την περίοδο της Αναγέννησης. Τον έπαιξε η ηθοποιός Sarah Bernhardt, είναι ντυμένη με ένα πολυτελές κοστούμι της μαύρης περιόδου, μ' ένα στιλέτο να κρέμεται από τη ζώνη και κρατά ένα βιβλίο.

Τα JOB ήταν ένα δημοφιλές εμπορικό σήμα του τσιγαρόχαρτου που παραγόταν από την Republic Tobacco στο Perpignan της Γαλλίας. Στα τέλη της δεκαετίας του 1890, η εταιρεία προσέλαβε τον Mucha, καθώς και πολλούς άλλους καλλιτέχνες, για να σχεδιάσουν διαφημιστικές αφίσες για το εμπορικό σήμα.

Ο Mucha σχεδίασε μία αιωνόβια μακρυμαλλούσα θεά, που κρατούσε ένα στριψτό τσιγάρο. Εμπνεύστηκε την εικόνα από τους Sibyls του Michelangelo από το παρεκκλήσι της Καπέλα Σιζτίνας. Η εικόνα της αφίσας ήταν τόσο δημοφιλής που πωλήθηκε ως λιθογραφία.

Αυτή ήταν η πρώτη σειρά διακοσμητικών πάνελ του Mucha και έγινε μία από τις πιο δημοφιλείς σειρές του. Οι νύμφες που μοιάζουν με τις εποχιακές απόψεις της υπαίθρου, έφεραν νέα πνοή στο κλασικό θέμα. Στα τέσσερα πάνελ που φαίνονται εδώ, ο Mucha καταγράφει τις διαθέσεις των εποχών - την αθώα Άνοιξη, το αποπνικτικό καλοκαίρι, το γόνιμο φθινόπωρο και τον παγωμένο χειμώνα και όλες μαζί

αντιπροσωπεύουν τον αρμονικό κύκλο της φύσης.

Το Slav Epic είναι ένας κύκλος 20 μεγάλων καμβάδων που ζωγράφισε ο Mucha μεταξύ 1910 και 1928. Ο κύκλος απεικονίζει τη μυθολογία και την ιστορία των Τσέχων και άλλων σλαβικών λαών. Το 1928, αφού ολοκλήρωσε το μνημειώδες του έργο, έδωσε τον κύκλο στην πόλη της Πράγας, υπό την προϋπόθεση ότι η πόλη θα οικοδομήσει ένα ειδικό περίπτερο γι' αυτό. Πριν από το 2012, το έργο αποτελέσε μέρος της μόνιμης έκθεσης στο κάστρο της πόλης Moravský Krumlov στην περιοχή της Τσεχίας. Το 2012, και τα 20 έργα μεταφέρθηκαν και παρουσιάζονται μαζί στο ισόγειο του παλατιού Veletržní σε έκθεση που διοργάνωσε η Εθνική Πινακοθήκη στην Πράγα.

Ντίμης Θεοδωράκης
3pointmagazine.gr
greekarchitects.gr

Βιβή Φυλιακούδη A3
Ράνια Φρονιάδη A3
Ξανθή Βλαχάκη A1
Ιωάννης Γιαννάτος A2
Ιωάννα Γκαργκαβάνη A1
Μελίνα Καλουρή A2
Χάρης Καραμέτος A3
Χρήστος Παπαθανασίου A2
Γεωργία Τσακίρακη A3
Μανόλης Φασκιανουδάκης A2
Βασιλική Χατζηγιάννη A3

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ BIENNΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 18^ο ΚΑΙ 19^ο ΑΙΩΝΑ

Η ελληνική διασπορά ακολουθώντας τον δρόμο του εμπορίου κατάφερε να εγκατασταθεί και να ιδρύσει κοινότητες σε σημαντικές πόλεις τόσο της Ανατολικής όσο και της Δυτικής Ευρώπης. Ένα από τα μεγαλύτερα παραδείγματα, αποτελεί αυτή των Ελλήνων της Βιέννης. Η πρώτη καταγεγραμμένη άφιξη ήταν την περίοδο του 1699-1718 λόγω των συνθηκών ειρήνης Αψβουργικής Αυτοκρατορίας και Οθωμανικής (Κάρλοβιτς-Πασάροβιτς) όπου υπήκοοι της δεύτερης επιτράπηκαν να εμπορεύονται στην αυστριακή γη. Στη Βιέννη λοιπόν δημιουργήθηκαν σχολεία και αδελφότητες (Αγίου Γεωργίου, Αγίας Τριάδος) οι οποίες μετέδωσαν την ιδέα του νεοελληνικού διαφωτισμού με σπουδαίες προσωπικότητες (Ρήγας Φερραΐος-Βελεστινλής) αναλαμβάνοντας με αυτόν τον τρόπο τον πνευματικό αγώνα για την ελληνική επανάσταση του 1821. Οι αδελφότητες και οι κοινότητες λειτουργούσαν ως θεσμοί αυτοοργάνωσης, καλλιεργώντας το αίσθημα αλληλεγγύης και συλλογικής ευθύνης.

Αναφορικά με τον αριθμό των Ελλήνων και Βλάχων της Βιέννης γνωρίζουμε ότι στα 1767 καταγράφηκαν στην αυστριακή πρωτεύουσα 79 Έλληνες και Βλάχοι ορθόδοξοι Οθωμανοί υπήκοοι. Αν στον αριθμό αυτό προστεθούν και οι γυναίκες και τα παιδιά τους, τότε οι Έλληνες και Βλάχοι της Βιέννης πρέπει να άγγιζαν τους 300 στα 1767 ενώ ανήλθαν στις 4000 στα 1814, περίοδο ακμής της ελληνικής παροικίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι πρώτοι Έλληνες εγκαταστάθηκαν στη Βιέννη κυρίως ως έμποροι, προερχόμενοι από περιοχές όπως η Μακεδονία, η Ήπειρος, η Θεσσαλία και τα νησιά του Αιγαίου. Η γεωγραφική θέση της Βιέννης, σε συνδυασμό με την οικονομική ανάπτυξη της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας,

προσέφερε ευνοϊκές συνθήκες για το εμπόριο μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Εκμεταλλευόμενοι αυτά τα πλεονεκτήματα, οι Έλληνες έμποροι ανέπτυξαν εκτεταμένα εμπορικά δίκτυα, διακινώντας προϊόντα όπως βαμβάκι, καπνό, μετάξι και μπαχαρικά. Διασφαλίζοντας την απόκτηση κοινωνικού κύρους κατάφεραν να οργανώσουν ισχυρές παροικίες, διατηρώντας ταυτόχρονα την εθνική και θρησκευτική τους ταυτότητα.

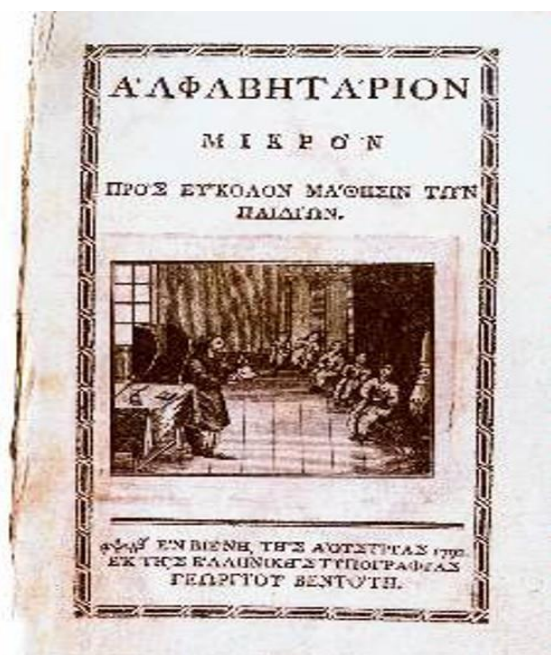
Η δραστηριότητά τους δεν περιοριζόταν μόνο στη διακίνηση προϊόντων, αλλά επεκτεινόταν και στη ναυτιλία, στην τραπεζική πίστη και στη χρηματοδότηση εμπορικών αποστολών. Οι επιτυχημένοι Έλληνες έμποροι ενάχθηκαν στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα της Βιέννης, ενώ μερικοί από τους αυτούς έλαβαν αυτοκρατορικούς τίτλους (π.χ. του Ιππότη, του Βαρόνου, του Κόμη). Ονόματα όπως Σίνας, Κάραγιαν, Δούμπας, Νάκος, Τίρκας, Σπίρτας και Κάπρας αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Βιέννης του 19ου αι.

Με τα οικονομικά τους μέσα, οι Έλληνες της Βιέννης ανέπτυξαν έντονη κοινωνική και φιλανθρωπική δράση. Πολλοί από αυτούς διέθεσαν μεγάλο μέρος της περιουσίας τους για την ίδρυση στη Βιέννη νοσοκομείων, πτωχοκομείων και ξενώνων για τη στέγαση των άπορων ομοεθνών τους, που έρχονταν να σπουδάσουν στα αυστριακά πανεπιστήμια. Πολλοί άφησαν επίσης γενναία κληροδοτήματα για τη συντήρηση των ιδρυμάτων αυτών ή ανέλαβαν και την προικοδότηση άπορων κοριτσιών. Έντονη ήταν και η μέριμνα για την ανέγερση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων παράλληλα με την ανέγερση σχολείων και ναών και στην υπόδουλη πατρίδα και ιδιαίτερα στις πόλεις καταγωγής των Ελλήνων παροίκων. Παράλληλα, οικονομικά και κοινωνικά επιφανείς και ισχυρές οικογένειες, όπως η οικογένεια Σίνα, χρηματοδότησαν την κατασκευή

δημόσιων έργων στη Βιέννη (π.χ. υδραγωγείο) κι ενίσχυσαν οικονομικά τη συντήρηση πανεπιστημιακών κτηρίων (π.χ. του Πολυτεχνείου).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Για την αποτελεσματικότερη ενημέρωση και τη συνέχιση της μακροχρόνιας λόγιας ελληνικής παράδοσης δημιουργήθηκαν αρκετά τυπογραφεία όπου εξυπηρέτησαν στην διάδοση έργων στην φιλοσοφία, στις επιστήμες, σχολικά εγχειρίδια και μεταφράσεις διαφωτιστών. Η ανάπτυξη του γραπτού λόγου οδήγησε στην καθιέρωση του ελληνικού διαφωτισμού που επηρέασε την βαλκανική σκέψη και την έστρεψε στην οργάνωση επαναστάσεων με σκοπό την απαλλαγή από τον Οθωμανικό ζυγό και την ίδρυση κρατών. Αξιοσημείωτη χαρακτηρίζεται η εφημερίδα «ΕΦΗΜΕΡΙΣ» των αδελφών Πούλιου που ανέλαβε την κάλυψη των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων της Ευρώπης και πρόβαλλε θέματα όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ελευθερία και η αξία της παιδείας. Παράλληλα διαμόρφωσε σε έναν βαθμό την εθνική και πολιτική συνείδηση των Ελλήνων της διασποράς όσο και αυτής των υπόδουλων. Ωστόσο λογοκρίθηκε από την αυστριακή κυβέρνηση και έκλεισε για τον φόβο διάδοσης επαναστατικών ιδεών τακτική συνηθισμένη σε αυτή την περίοδο της ιστορίας.

Οι κυριότεροι Έλληνες τυπογράφοι ήταν: α) ο Γεώργιος Βεντότης, ο οποίος ίδρυσε το τυπογραφείο του στα 1785 και συνεργαζόμενος με τον εκδότη Πολυζώη Λαμπανιτζίωτη έφερε εις πέρας λαμπρές εκδόσεις μέσα στο πλαίσιο του πνεύματος του νεοελληνικού Διαφωτισμού, συγκαταλεγόμενος επίσης στους συνεργάτες του Ρήγα Φεραίου και β) οι Σιατιστινοί αδελφοί Γεώργιος και Πούμπλιος Μαρκίδες Πούλιου.

Ο Ρήγας Βελεστινλής (1758-1798) έρχεται στη Βιέννη την τελευταία δεκαετία του 18ου αι., όπου και τυπώνει τα βιβλία/έργα του. Δεδομένου ότι δεν υπήρχε κανένα τυπογραφείο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ο Ρήγας θα μπορούσε να διαδώσει τις επαναστατικές του ιδέες μόνο από το εξωτερικό. Δημοσίευσε διάφορα πολιτικά κείμενα, συμπεριλαμβανομένης της "Χάρτας" της Ελλάδος, όπως επίσης άσματα και μεταφρασμένα μυθιστορήματα. Το 1811 εκδόθηκε στη Βιέννη το περιοδικό "Ερμής ο Λόγιος" από τον Αρχιμανδρίτη της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου Άνθιμο Γαζή (1758-1828). Παράλληλα, κατά την περίοδο από τα τέλη του 18ου αι. μέχρι και τις αρχές του 19ου αι., τα περισσότερα ελληνικά λόγια βιβλία και διδακτικά εγχειρίδια εκτυπώνονται σε εκδοτικούς οίκους της Βιέννης.

Οι πάροικοι στη διεθνή συγκυρία (15^{ος}-19^{ος} αι.)

Οι ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης βρήκαν πρόσφορο έδαφος διάδοσης μεταξύ των Ελλήνων παροίκων της Βιέννης. Οι Έλληνες διανοούμενοι της αυστριακής πρωτεύουσας ασπάστηκαν τις γαλλικές διακηρύξεις περί ισότητας, δημοκρατίας και ελευθερίας, διάβασαν και μετέφρασαν τα έργα των Γάλλων διαφωτιστών - Montesquieu, Rousseau, Voltaire- και δημοσίευσαν στις ελληνικές εφημερίδες που εκδίδονταν στη Βιέννη τη γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη. Παράλληλα, η προσδοκία λυτρωτικής επέμβασης του Ναπολέοντα στην Ανατολή μετέφερε τον επαναστατικό προβληματισμό των Ελλήνων από το θεωρητικό στο πρακτικό επίπεδο και ώθησε πατριώτες, όπως ο

Ρήγας, να επιδιώξουν προσωπική επαφή με το Βοναπάρτη.

Έλληνες πάροικοι και Ελληνική Επανάσταση του 1821

Αποφασιστική υπήρξε η συμβολή των Ελλήνων της Βιέννης στην Ελληνική Επανάσταση και ιδιαίτερα στο στάδιο της ιδεολογικής και πρακτικής προετοιμασίας της. Τα ελληνικά βιβλία, οι εφημερίδες, οι ξένες μεταφράσεις που βγήκαν από τα ελληνικά τυπογραφεία της Βιέννης διοχετεύονταν και στον τουρκοκρατούμενο ελληνικό χώρο, συμβάλλοντας στην πνευματική αφύπνιση και ιδεολογική εξοικείωση των υπόδουλων Ελλήνων με τις επαναστατικές ιδέες της εποχής. Την αυστριακή πρωτεύουσα, όμως, επέλεξε και ο Ρήγας Φερραίος για να εκδώσει το επαναστατικό του υλικό σχεδιάζοντας τον ξεσηκωμό των Ελλήνων. Στο τυπογραφείο των Μαρκίδων Πούλιου τύπωσε το επαναστατικό του μανιφέστο σε 3.000 αντίτυπα, τους περίφημους χάρτες του και τη χαλκογραφία του Μεγάλου Αλεξάνδρου, προοριζόμενα όλα να φτάσουν στην υπόδουλη πατρίδα. Επίσης, στη Βιέννη στρατολόγησε από τους εκεί εγκατεστημένους Έλληνες τους πρώτους συνεργάτες του, πολλοί από τους οποίους βρήκαν μαρτυρικό θάνατο μαζί του (Θ. Τουρουτζιάς, Παν. και Ιωάννης Εμμανουήλ κ.ά.), ενώ γρήγορα ο κύκλος των οπαδών του περιέλαβε Έλληνες και από άλλες παροικίες για τη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου του.

Με τη σύσταση της Φιλικής Εταιρείας πολλοί Έλληνες της Βιέννης μνηθήκαν στους κόλπους της και αρκετοί κατατάχθηκαν στον Ιερό Λόχο του Υψηλάντη, ενώ άλλοι μετέβησαν στην επαναστατημένη Ελλάδα για να αγωνιστούν εκεί. Οι ελληνικές Κοινότητες της Βιέννης υποστήριξαν οικονομικά την Επανάσταση στέλνοντας χρήματα κι εφόδια, αλλά προσέφεραν και ηθική συμπαράσταση υποδεχόμενες και περιθάλποντας γυνακόπαιδα από την επαναστατημένη Ελλάδα και αγωνιστές από άλλες χώρες που χρησιμοποιούσαν τη Βιέννη ως ενδιάμεσο σταθμό για τη

μετάβασή τους στον ελληνικό επαναστατημένο χώρο

Ένας μεγάλος αριθμός των Ελλήνων της Βιέννης μετεγκαταστάθηκε σε άλλες περιοχές της αυτοκρατορίας, στα νέα μετά το 1918 και ιδιαίτερα υπό νέο νομικό καθεστώς Εθνικά κράτη ή και στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ενώ άλλοι εντάχθηκαν στην τοπική κοινωνία. Ωστόσο, τόσο η κοινότητα του Αγίου Γεωργίου όσο και η κοινότητα της Αγίας Τριάδος συνεχίζουν να υπάρχουν και να δραστηριοποιούνται μέχρι τις μέρες μας μετά την ίδρυση της μητρόπολης Αυστρίας το 1963.

Χρήστος Φιλιακούδης Β3

Το έργο του Ρήγα Φερραίου

Ο Ρήγας Βελεστινλής (Φερραίος) υπήρξε πρόδρομος και πρωτεργάτης του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Γεννήθηκε το 1757 στο Βελεστίνο της Μαγνησίας. Το θεωρούμενο ως πραγματικό του επώνυμο Αντώνιος Κυριαζής ή Κυρίτζης δεν επιβεβαιώνεται από τη σύγχρονη έρευνα. Ο ίδιος προτιμούσε να χρησιμοποιεί ως επώνυμο αυτό της γενέτειράς του, ενώ οι Έλληνες διανοούμενοι που ζούσαν στην εξορία τον αποκαλούσαν Φερραίό, επειδή στην αρχαιότητα η πόλη του ονομαζόταν Φερραί.

Ο νεαρός Ρήγας εγκατέλειψε το Βελεστίνο πολύ νωρίς, αφού πρώτα πήρε τη βασική του μόρφωση. Το 1785 πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου συνέχισε τις σπουδές του κι εντάχθηκε στο περιβάλλον των Φαναριωτών, ενώ το 1788 εγκαταστάθηκε στη Βλαχία ως διοικητικός υπάλληλος.

Στα χρόνια που ακολούθησαν διακρίθηκε ως λόγιος και συγγραφέας. Το 1790 και το 1796 ταξίδεψε στη Βιέννη για να τυπώσει τα βιβλία του, μεταξύ αυτών το «Σχολείο των ντελικάτων εραστών», το «Φυσικής Απάνθισμα», ο «Ηθικός Τρίποδας» και ο «Ανάχαρσις».

Ως κορυφαίο έργο του, πάντως, θεωρείται η «Νέα Πολιτική Διοίκησης των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των

Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομπογδανίας» που περιείχε:

- τον Θούριο, γνωστό επαναστατικό άσμα
- μία Επαναστατική Προκήρυξη
- τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σύμφωνα με τα πρότυπα των Γάλλων Διαφωτιστών
- το Σύνταγμα του Ρήγα

Το πολιτικό όραμα του Ρήγα συνίστατο στη δημιουργία μιας πολυεθνικής βαλκανικής επικράτειας που θα ήταν απαλλαγμένη από τις αγκυλώσεις της οθωμανικής πολιτικής και στην οποία οι Έλληνες θα είχαν κυρίαρχη θέση. Για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου προσπάθησε να εξεγείρει όλους τους υπόδουλους στους Οθωμανούς λαούς της Βαλκανικής εναντίον του κοινού τυράννου.

Επεδίωξε, μάλιστα, να συναντήσει τον Μεγάλο Ναπολέοντα για να ζητήσει τη βοήθειά του. Συνελήφθη, όμως, στις 8 Δεκεμβρίου του 1797 από τους Αυστριακούς στην Τεργέστη και παραδόθηκε στους Τούρκους, οι οποίοι τον σκότωσαν δια στραγγαλισμού στις 12 Ιουνίου του 1798 στο Βελιγράδι.

Κορυφαία έργα αποτελούν:

Χάρτα της Ελλάδος (1797): Μνημειώδης χάρτης 12 φύλλων, που απεικονίζει τον

ελληνικό και βαλκανικό χώρο, συνδυάζοντας γεωγραφικά, ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία για να τονώσει την εθνική συνείδηση.

- **Θούριος (1797):** Επαναστατικό ποίημα που καλούσε όλους τους λαούς της Βαλκανικής ("Χριστιανούς και Τούρκους") σε κοινό αγώνα ενάντια στην οθωμανική τυραννία.

- **Νέα Πολιτική Διοικήσεις (Σύνταγμα):** Πολιτικό κείμενο που περιελάμβανε τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Σύνταγμα μιας μελλοντικής "Ελληνικής Δημοκρατίας".

- **Φυσικής Απάνθισμα (1790):** Επιστημονικό έργο που εκλαΐκευε τις σύγχρονες (τότε) φυσικές επιστήμες, αποσκοπώντας στην εκπαίδευση των Ελλήνων.

- **Το Μονόφυλλο (1797):** Χαλκογραφία με την προσωπογραφία του Μεγάλου Αλεξάνδρου και πολεμικές σκηνές, ενισχύοντας το πνεύμα της επανάστασης.

Το έργο του Ρήγα επηρεάζεται από το ευρύτερο γεωπολιτικό, κοινωνικό και ιδεολογικό περιβάλλον του ύστερου 18^{ου} αιώνα. Κατά τον 18^ο αιώνα, η Οθωμανική Αυτοκρατορία παρουσίαζε σημάδια διοικητικής και στρατιωτικής παρακμής.

Οι συνεχείς πόλεμοι με τη Ρωσία και την Αυστρία ανέδειξαν την ανισορροπία ισχύος. Ιδιαίτερη σημασία είχε η Συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή, η οποία παραχώρησε εμπορικά προνόμια σε ορθόδοξους υπηκόους, επέτρεψε στη Ρωσία να εμφανίζεται ως προστάτιδα δύναμη των ορθοδόξων και δημιούργησε νέες δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης για τους Έλληνες εμπόρους.

Η οικονομική αυτή άνθηση ενίσχυσε την αστική τάξη, η οποία αποτέλεσε τον κοινωνικό φορέα των διαφωτιστικών ιδεών και τον αποδέκτη και διακινητή των επαναστατικών ιδεών του Ρήγα. Παράλληλα ο Ρήγας επηρεάστηκε από τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό και τη Γαλλική Επανάσταση διαμορφώνοντας το όραμά του για μία πολυεθνική βαλκανική δημοκρατία της οποίας βασικά χαρακτηριστικά ήταν η λαϊκή κυριαρχία, τα φυσικά δικαιώματα, η ισότητα ενώπιον του νόμου και η αναφαίρετη ελευθερία οι οποίες επηρέασαν και τα επαναστατικά Συντάγματα του 1822, 1823 και 1827.

<https://sansimera>
Φωτόδεντρο
latistor.blogspot.com
Wikipedia

Ελένη Δαμίγου Β2
Κατερίνα Κουτριμπάνου Β2
Νεφέλη Λυρή Β1
Άννα Μανδηλάρη Β2

Περιβαλλοντικό πρόγραμμα στο πλαίσιο των δράσεων του Τοπικού Θεματικού Δικτύου: «Αστικό Περιβάλλον και Ενεργός Πολιτειότητα»

Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, οι μαθητές της Α΄ Λυκείου του σχολείου μας συμμετείχαν σε ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον πρόγραμμα με στόχο την ευαισθητοποίηση γύρω από τη βιώσιμη κινητικότητα και την κυκλοφοριακή αγωγή.

Αρχικά στην τάξη, οι μαθητές γνώρισαν το εκπαιδευτικό παιχνίδι Climate Call, μέσα από το οποίο είχαν την ευκαιρία να κατανοήσουν τις επιπτώσεις των καθημερινών μας επιλογών στο περιβάλλον. Μέσα από τη βιωματική αυτή διαδικασία, ανέπτυξαν προβληματισμούς

σχετικά με τις μετακινήσεις τους και αναζήτησαν πιο «πράσινες» και φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις, όπως το περπάτημα, το ποδήλατο και η χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς.

Στη συνέχεια, το πρόγραμμα συνδέθηκε με την τοπική κοινωνία. Οι μαθητές προχώρησαν σε συνεντεύξεις με τον Δήμαρχο της πόλης και τον υπεύθυνο της Τροχαίας, θέτοντας ερωτήματα σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και για τα τροχαία ατυχήματα στην περιοχή. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, απέκτησαν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τα προβλήματα αλλά και τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε τοπικό επίπεδο.

Ολοκληρώνοντας το πρόγραμμα, οι μαθητές αξιοποίησαν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους δημιουργικά. Σχεδίασαν και παρουσίασαν μια αφίσα ευαισθητοποίησης για την ασφαλή και οικολογική μετακίνηση, ενώ παράλληλα δημιούργησαν ένα ενημερωτικό φυλλάδιο με βασικές οδηγίες κυκλοφοριακής αγωγής, απευθυνόμενο τόσο στους συμμαθητές τους όσο και στο ευρύτερο κοινό.

Οι μαθητές του σχολείου μας συμμετείχαν στην τελική παρουσίαση πεπραγμένων του Τοπικού Θεματικού Δικτύου, που πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 4 Μαΐου 2026 στην κεντρική αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου «Αντώνης Σαμαράκης» στο Κερατσίνι.

Ελπίζουμε η συμμετοχή του σχολείου μας στο πρόγραμμα να αποτέλεσε μια σημαντική εμπειρία για όλους τους συμμετέχοντες, ενισχύοντας όχι μόνο την περιβαλλοντική τους συνείδηση αλλά και την ενεργό συμμετοχή τους ως υπεύθυνοι πολίτες.

Ιωάννης Γιαννάτος Α2

Άννα Γιάννου Α3

Μελίνα Καλουρή Α2

Ευγενία Μαρμαρά Α2

Ανθή Παναγοπούλου Α2

Χρήστος Παπαθανασίου Α2

Αρχοντία Πετράκη Α2

Εμμανουήλ Πετράκης Α2

Χριστίνα Πολυκανδριώτη Α2

Αγλαΐα Σαργαντάνη Α2

Φαίη Σαρακίνη Α3

Εμμανουήλ Φασκιανουδάκης Α2

ΕΤΟΣ 2026: ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ Μ. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

Χάρτινο το φεγγαράκι, ψεύτικη η ακρογιαλιά...

Η μεγαλύτερη μουσική ιδιοφυΐα της Ελλάδας, ο Μάνος Χατζιδάκις, γεννήθηκε στις 23 Οκτωβρίου του 1925 στην Ξάνθη, «τη διατηρητέα κι όχι την άλλη, τη φριχτή, που χτίστηκε μεταγενέστερα από τους εσωτερικούς της ενδοχώρας μετανάστες», όπως έλεγε και ο ίδιος. Κορυφαίος Έλληνας συνθέτης και ποιητής, βραβευμένος με Βραβείο Όσκαρ. Θεωρείται ο πρώτος που συνέδεσε με το έργο του, θεωρητικό και συνθετικό, τη λόγια μουσική με τη λαϊκή μουσική παράδοση. Πολλά από τα εκατοντάδες έργα του αναγνωρίζονται σήμερα ως κλασικά.

Όταν ο πατέρας του σκοτώθηκε σε αεροπορικό δυστύχημα ο Μάνος μετακόμισε με τη μητέρα του και την αδερφή του στην Αθήνα. Το ξέσπασμα του πολέμου και αργότερα η κατοχή έφερε τη μέχρι τότε ευκατάστατη οικογένεια, αντιμέτωπη με τη φτώχεια. Ο Χατζιδάκις αναγκάστηκε να κάνει δουλειές του ποδαριού για να συνδράμει οικονομικά στα έξοδα του σπιτιού. Εργάστηκε στο εργοστάσιο Φιξ, στο λιμάνι του Πειραιά και ως βοηθός νοσοκόμος στο

στρατιωτικό νοσοκομείο. Το πρώτο του μουσικό κοινό ήταν οι τραυματισμένοι φαντάροι που είχαν επιστρέψει από το αλβανικό μέτωπο.

Η πρώτη εμφάνιση του Χατζιδάκι ως συνθέτη πραγματοποιείται το 1944, σε ηλικία 19 ετών, με τη συμμετοχή του στο έργο “Τελευταίος Ασπροκόρακας” του Αλέξη Σολομού. Η τραγουδός Μαρίκα Κοτοπούλη αναθέτει στον Χατζιδάκι τη σύνθεση της μουσικής για τις “Χοηφόρους” (1950). Το γεγονός αυτό αποτελεί την απαρχή της ενασχόλησης του Χατζιδάκι με το αρχαίο δράμα. Το 1957 ξεκινά μία περίοδος έντονης δημιουργικής δράσης. Ο Χατζιδάκις συνθέτει

ασταμάτητα για το θέατρο και τον κινηματογράφο. Το 1961 κέρδισε το Όσκαρ Καλύτερου Πρωτότυπου Τραγουδιού για το τραγούδι “Τα παιδιά του Πειραιά”. Η βράβευση αυτή του έδωσε παγκόσμια δημοσιότητα, την οποία ο Χατζιδάκις προσπάθησε να αποφύγει με κάθε τρόπο, θεωρώντας ότι του στερούσε τη δυνατότητα να διαμορφώσει ο ίδιος την σχέση του με τον ακροατή του.

Η πολυεπίπεδη δραστηριοποίηση του Χατζιδάκι στον χώρο της τέχνης και οι παρεμβάσεις του στα κοινά αυτήν την περίοδο κορυφώνονται. Διορίζεται αναπληρωτής γενικός διευθυντής της Λυρικής Σκηνής το διάστημα 1975- 977 ενώ την περίοδο 1975-1982 αναλαμβάνει καθήκοντα Διευθυντή της Κρατικής Ορχήστρας καθώς και Διευθυντή του κρατικού ραδιοσταθμού Τρίτο Πρόγραμμα. Η παρουσία του στο Τρίτο Πρόγραμμα αποτελεί μέχρι σήμερα σημείο αναφοράς για την ποιότητα και τις ιδέες στην ελληνική ραδιοφωνία.

Η κριτική του στα κοινά δεν γνώριζε χρώματα γεγονός που τον έκανε ευάλωτο στη διασπορά ψευδών χαρακτηρισμών για την προσωπικότητά του. Ήταν ένας ενεργός πολίτης που στηλίτευε την αδικία απ’ όπου και αν αυτή προερχόταν.

Ο Χατζιδάκις πέτυχε κάτι σπάνιο: να παντρέψει το λαϊκό με το λόγιο, την ανατολική μελωδία με τη δυτική αρμονία, την απλότητα με τη φιλοσοφική καθαρότητα. Ο Χατζιδάκις δεν ήταν απλώς μουσικός· ήταν στοχαστής. Με τα γραπτά και τους λόγους του διαμόρφωσε αισθητική συνείδηση στη μεταπολεμική Ελλάδα. Μιλούσε για το δικαίωμα στην ευαισθησία, για την αντίσταση στην ευκολία, για τη δημιουργική ελευθερία απέναντι στη μαζική κουλτούρα. Η άποψή του ότι «ο πολιτισμός είναι άμυνα απέναντι στην αθλιότητα» παραμένει επίκαιρη.

Ο Μάνος Χατζιδάκις πέθανε στις 15 Ιουνίου του 1994 από οξύ πνευμονικό οίδημα και ετάφη στην Παιανία.

Ο Χατζιδάκις μέσα από τις δηλώσεις του:

«Ο νεοναζισμός, ο φασισμός, ο ρατσισμός και κάθε αντικοινωνικό και αντιανθρώπινο φαινόμενο συμπεριφοράς δεν προέρχεται από ιδεολογία, δεν περιέχει ιδεολογία, δεν συνθέτει ιδεολογία. Είναι η μεγεθυμένη έκφραση-εκδήλωση του κτήνους που περιέχουμε μέσα μας χωρίς εμπόδιο στην ανάπτυξή του, όταν κοινωνικές ή πολιτικές συγκυρίες συντελούν, βοηθούν, ενισχύουν τη βάρβαρη και αντιανθρώπινη παρουσία του.»

«Η μόνη αντίβωση για την καταπολέμηση του κτήνους που περιέχουμε είναι η Παιδεία. Η αληθινή παιδεία και όχι η ανεύθυνη εκπαίδευση και η πληροφορία χωρίς κρίση και χωρίς ανήσυχη αμφισβητούμενη συμπερασματολογία. Αυτή η παιδεία που δεν εφησυχάζει ούτε δημιουργεί αυταρέσκεια στον σπουδάζοντα, αλλά πολλαπλασιάζει τα ερωτήματα και την ανασφάλεια. Όμως μία τέτοια παιδεία δεν ευνοείται από τις πολιτικές παρατάξεις και από όλες τις κυβερνήσεις, διότι κατασκευάζει ελεύθερους και ανυπότακτους πολίτες μη χρήσιμους για το ευτελές παιχνίδι των κομμάτων και της

πολιτικής. Κι αποτελεί πολιτική «παραδόση» η πεποίθηση πως τα κτήνη, με κατάλληλη τακτική και αντιμετώπιση, καθοδηγούνται, τιθασεύονται.»

Άλλωστε, μ' ενδιαφέρει να πω περισσότερα με το τραγούδι, σχεδόν πιο πολλά απ' ό,τι χωράει. Τώρα, αν τα τραγούδια μου αυτά είναι λαϊκά ή όχι, το θέμα χωράει συζήτηση. Γιατί, τι συνηθίσαμε να λέμε λαϊκό και τι είναι πραγματικά το λαϊκό; Και για να εξηγηθούμε. Όταν λέω κάτι λαϊκό δεν το εννοώ και για τον Λαό. Κατά σύμπτωση, ο Λαός κάθε άλλο παρά λαϊκός είναι. Τα μπουζούκια, οι μπαγλαμάδες και οι ζουρνάδες είναι η συνήθειά του. Εμένα μ' ενδιαφέρουν εκείνες οι λίγες, οι μοναδικές του στιγμές που ζει, χωρίς καλά-καλά να το καταλαβαίνει, την αλήθειά του. Είναι οι στιγμές που είναι σκέτα άνθρωπος, χωρίς τη βία του Χρόνου, χωρίς την αγωνία του Χώρου, χωρίς την φθορά της τάξης του. Είναι, με δυο λόγια, λιγάκι Νέος, λιγάκι δεκαοχτάχρονος. Μόνο σ' αυτές του τις στιγμές ο Λαός δέχεται και εκπέμπει σωστά. Όλα τ' άλλα είναι φιλολογία».

Πιστεύω πως η τέχνη του τραγουδιού αποτελεί κοινωνικό λειτουργήμα, γιατί το τραγούδι μας ενώνει μέσα σ' ένα μύθο κοινό. Κι όπως στον χορό ενώνουμε τα χέρια μεταξύ μας για ν' ακολουθήσουμε ίδιες ρυθμικές κινήσεις, έτσι και στο τραγούδι ενώνουμε τις ψυχές μας για ν' ακολουθήσουμε μαζί, τις ίδιες εσωτερικές δονήσεις. Κι όσο για τον κοινό μύθο που δεν υπάρχει

*Το χαμόγελο
της Τζοκόντα*

στις μέρες μας, τον σχηματίζουμε καινούριο κι απ' την αρχή κάθε φορά. Κάθε φορά που νιώθουμε βαθιά την ανάγκη να τραγουδήσουμε.

Ο φασισμός στις μέρες μας φανερώνεται με δύο μορφές. Ή προκλητικός, με το πρόσχημα αντιδράσεως σε πολιτικά ή κοινωνικά γεγονότα που δεν ευνοούν την περίπτωσή τους ή παθητικός μες στον οποίο κυριαρχεί ο φόβος για ό,τι συμβαίνει γύρω μας. Ανοχή και παθητικότητα λοιπόν. Κι έτσι εδραιώνεται η πρόκληση. Με την ανοχή των πολλών. Προτιμότερο αργός και σιωπηλός θάνατος από την αντίδραση του ζωντανού και ευαίσθητου οργανισμού που περιέχουμε.

Το φάντασμα του κτήνους παρουσιάζεται ιδιαιτέρως έντονα στους νέους. Εκεί επιδρά και το marketing. Η επιρροή από τα Μ.Μ.Ε. ενός τρόπου ζωής που ευνοεί το εμπόριο. Κι όπως η εμπορία ναρκωτικών

ευνοεί τη διάδοσή τους στους νέους, έτσι και η μουσική, οι ιδέες, ο χορός και όσα σχετίζονται με τον τρόπο ζωής τους έχουν δημιουργήσει βιομηχανία και τεράστια κι αφάνταστα οικονομικά ενδιαφέροντα.

Και μη βρίσκοντας αντίσταση από μια στέρη παιδεία όλα αυτά δημιουργούν ένα κατάλληλο έδαφος για να ανθίσει ο εγωκεντρισμός η εγωπάθεια, η κενότητα και φυσικά κάθε κτηνώδες ένστιχτο στο εσωτερικό τους. Προσέξτε το χορό τους με τις ομοιόμορφες στρατιωτικές κινήσεις, μακριά από κάθε διάθεση επαφής και επικοινωνίας. Το τραγούδι τους με τις συνθηματικές επαναλαμβανόμενες λέξεις, η απουσία του βιβλίου και της σκέψης από τη συμπεριφορά τους και ο στόχος για μια άνετη σταδιοδρομία κέρδους και εύκολης επιτυχίας.

Ελίν Σέχου Γ1

Αφιέρωμα στον Διονύση Σαββόπουλο

1944-2025

«Δεν ξέρω τι να παίξω στα παιδιά, στην αγορά, στο Λαύριο είμαι μεγάλος με τιράντες και γυαλιά και όλο φοβάμαι το αύριο...»

Ο Διονύσης Σαββόπουλος είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες τραγουδοποιούς και καλλιτέχνες του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού. Γεννήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1944 στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε για σύντομο διάστημα Νομική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, όμως γρήγορα εγκατέλειψε τις σπουδές του για να αφοσιωθεί στη μουσική και μετακόμισε στην Αθήνα. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1960 άρχισε να ξεχωρίζει για το ιδιαίτερο ύφος του, καθώς έγραφε ο ίδιος τόσο τη μουσική όσο και τους στίχους των τραγουδιών του, κάτι που τον καθιέρωσε ως ολοκληρωμένο τραγουδοποιό.

Τα τραγούδια του Διονύση έγιναν συνώνυμο μιας ολόκληρης εποχής. Μιας εποχής ρομαντικής αλλά και βαθιά πολιτικής. Ποτέ του όμως δε δίστασε να υπερασπίζεται με θάρρος τις ιδέες και τα πιστεύω του. Εκτός από την πλούσια δισκογραφία του, ο Διονύσης Σαββόπουλος πέρασε και από την τηλεόραση.

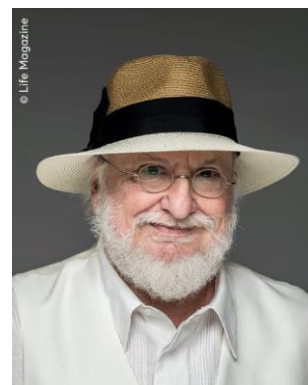
Ας κρατήσουν οι χοροί!

Τα τραγούδια του Διονύση Σαββόπουλου έχουν μέσα τους κάτι το ξεχωριστό, πατώντας με το ένα πόδι στην Ανατολή και με το άλλο στη Δύση. Στους δίσκους του Νιόνιου, η μακεδονική λαϊκή μουσική, η δημοτική παράδοση και το ρεμπέτικο

συναντούν τους μεγάλους εκφραστές του folk και του rock n' roll. Τον Bob Dylan και τον Frank Zappa. Στο «Φορτηγό», το «Περιβόλι του Τρελλού» και το «Βρώμικο Ψωμί», μέχρι το «Ξενοδοχείο», το «Χρονοποιό» και τις μετέπειτα κυκλοφορίες του Σαββόπουλου βλέπουμε -ή μάλλον ακούμε- ένα συναρπαστικό μείγμα επιρροών, ιδιαίτερο και πρωτόγνωρο στα ελληνικά μουσικά χρονικά.

Ο «αιρετικός» Σαββόπουλος

Ο χαρακτήρας, το ταπεραμέντο και η θέληση του Σαββόπουλου να μην μείνει εγκλωβισμένος σε «κουτάκια» δεν προκάλεσαν μόνο τον θαυμασμό αλλά και αντιδράσεις. Οι πολιτικές του τοποθετήσεις συχνά υπήρξαν αντικείμενο έντονης κριτικής ενώ και ο ίδιος λοιδορήθηκε για τα πιστεύω του. Ακόμα και σήμερα, η αναφορά στην πορεία και το έργο του Διονύση Σαββόπουλου γεννά διχογνωμίες.

Από τη στιγμή όμως που ανέβηκε στο διάσημο φορτηγάκι με προορισμό την Αθήνα, ο Διονύσης δεν είχε σκοπό να διχάσει, μα να ενώσει. Όντας πρώτα απ'

όλα αληθινός και ειλικρινής απέναντι στον ίδιο του τον εαυτό. Δεν δίστασε να συγκρουστεί με τις κυρίαρχες τάσεις της εποχής, είτε αυτές αφορούσαν την τέχνη, είτε τα κοινά. Και αυτό είναι κάτι που λίγοι συνθέτες, στιχουργοί και τραγουδιστές είχαν το θάρρος να κάνουν.

Ο Διονύσης Σαββόπουλος ήταν από τους πρωτοπόρους της εγχώριας μουσικής σκηνης που συνδύασε την πολιτική και κοινωνική συνείδηση με το ελληνικό τραγούδι. Το καινοτόμο έργο του Νιόνιου

άφησε μια διαχρονική κληρονομιά, η οποία έχει φτάσει, όπως αξίζει, και εκτός Ελλάδας. Αποχαιρετούμε τον εμπνευστή της «Συννεφούλας», με τους στίχους του...

*Συννεφούλα, συννεφούλα, να γυρίσεις σου
ζητώ
και τριγύρνα με όσους θέλεις κάθε βράδυ.
Δεν αντέχω άλλο να 'μαι μοναχός
μ' αγαπάς τη μια κι ας με ξεχνάς την άλλη.*

Ο Διονύσης Σαββόπουλος δεν περιορίστηκε μόνο στη δισκογραφία, αλλά έχει συνθέσει και γράψει τη μουσική για πολλές θεατρικές παραστάσεις, ενώ είχε δικές του εκπομπές στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο. Η συνολική του προσφορά στον ελληνικό πολιτισμό αναγνωρίστηκε και επίσημα, αφού με τη μουσική και τους στίχους του κατάφερε να δημιουργήσει κάτι καινούριο και να εκφράσει τις ανησυχίες και τα όνειρα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας.

Αν υπάρχει ένας μουσικός ο οποίος μίλησε απευθείας στην καρδιά του Έλληνα της Μεταπολίτευσης, αυτός ήταν σίγουρα ο Διονύσης Σαββόπουλος. Ο θαυμαστός τραγουδοποιός που κατάφερε να ενώσει με τα τραγούδια του γενιές και γενιές Ελλήνων, ήταν από την αρχή μέχρι το τέλος ο ίδιος άνθρωπος. Ο γλυκός, καλοσυνάτος, πνευματώδης «Νιόνιος», με δίψα για την τέχνη και τη ζωή. Με χιούμορ, ρομαντισμό, τρυφερότητα μίλησε μέσα από τα τραγούδια του για τις χαρές της ζωής και με ευστροφία σατίρισε τις παράλογες πλευρές της. Ένας από τους τελευταίους μεγάλους «εκδρομείς του '60», ο Διονύσης Σαββόπουλος θα συνεχίσει να μας εμπνέει με τα τραγούδια και το χαρακτήρα του.

Αποσπάσματα από την ομιλία του Σαββόπουλου στο ΑΠΘ μετά την αναγόρευσή του ως επίτιμου διδάκτορα

Η μουσική των λέξεων με επισκέφτηκε πριν απ' τις λέξεις. Δεν άκουγα παρά φωνήματα, τη σημασία των οποίων άρχισα να μαθαίνω σιγά σιγά και αποκαλυπτικά, μεγαλώνοντας. Μα όσα χρόνια κι αν πέρασαν, κάθε φορά που πάω να συνθέσω ένα τραγούδι, στην αρχή, δε μουρμουρίζω λόγια, σκαλίζω την κιθάρα και μουρμουρίζω φωνήεντα. Διότι στο τάδε σημείο πρέπει να μπει ένα α και λίγο μετά ένα ντι, ένα ο κι ο στίχος που θα γραφτεί μετά, πρέπει να ενσωματώσει κατά το δυνατόν αυτά τα φωνήεντα αλλιώς ακούγεται παράφρονος και τότε πρέπει να ξαναρχίσεις χτίζοντας τα σύμφωνα γύρω απ' τα φωνήεντα.

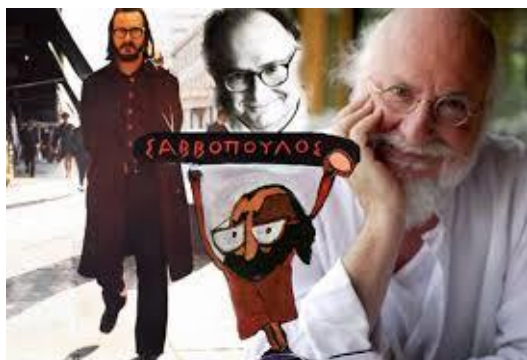
"Είμαστε πλασμένοι από μουσική". Το είπε ο Πυθαγόρας και υπάρχουν φορές που κοντεύω να καταλάβω τη βαθύτερη αλήθεια αυτής της φράσης. Οι αρμονικές συντεταγμένες του ηχητικού κόσμου, αυτός ο πολύηχος, μας υποδέχεται και μας καλεί πριν ακόμα γεννηθούμε, μες στην κοιλιά της μάνας μας. Ακούμε όχι δια της ακοής αλλά μέσω των παλμών και των δονήσεων της σάρκας που μας κυφορεί.

Σαν τον Μπετόβεν. Θεόκουφος ων, δάγκωνε μια σιδερένια βέργα, ακουμπούσε την άκρη της στο πιάνο και μέσω των δονήσεων και των παλμών έγραφε, ας πούμε, την "Ενάτη συμφωνία".

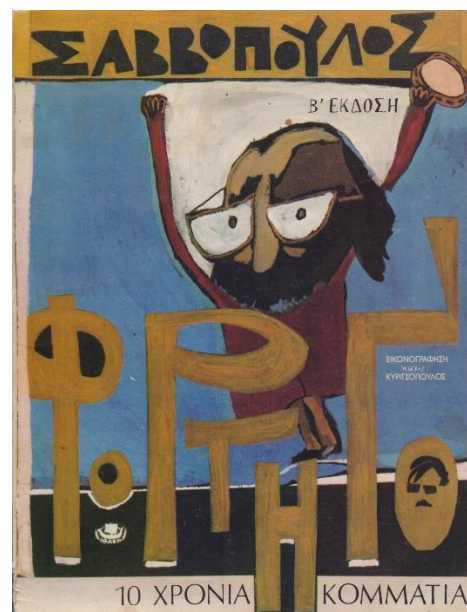
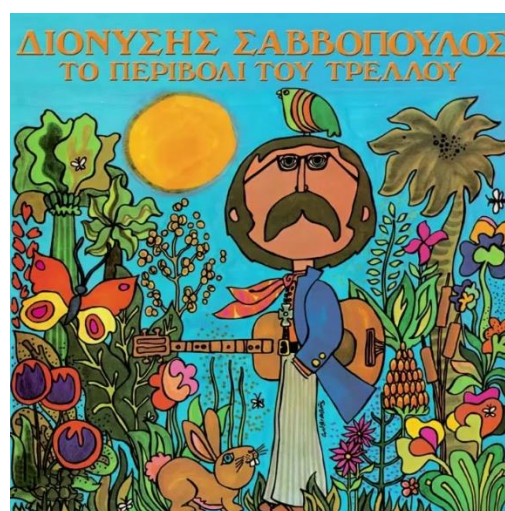
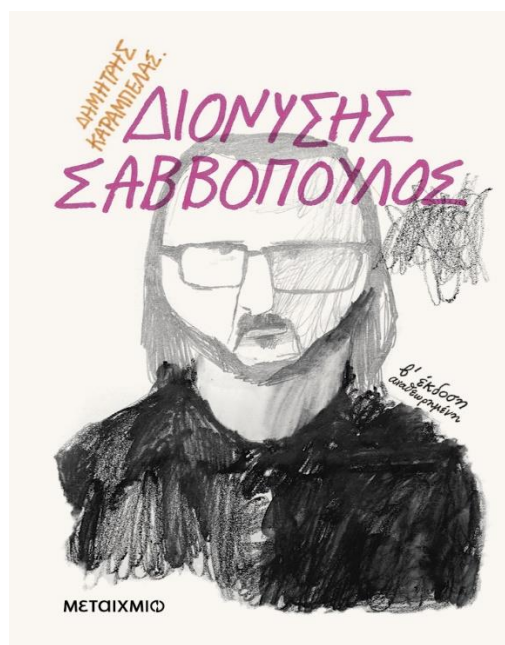
Ούτε εγώ ο ίδιος πια δεν ξέρω να ξεχωρίσω στα τραγούδια μου ποιο είναι το λαϊκό στοιχείο, ποιο το ελαφρό, ποιο το έντεχνο, ποιο το παλιό και ποιο το νέο. Τα μουσικά ιδιώματα είναι πάρα πολλά γιατί ο ίδιος ο κόσμος είναι ένας σπασμένος καθρέφτης, μία Βαβέλ. Εδώ και πάνω από έναν αιώνα, μέσα απ' τα

ραδιόφωνα, τα γραμμόφωνα, το σινεμά, τις τηλεοράσεις, το διαδίκτυο, ακούμε και επηρεαζόμαστε από τελείως διαφορετικές μουσικές μόδες και κουλτούρες. Μα η καθημία από αυτές, κλέβει ένα κομμάτι της ψυχής μας, διασπά την ενότητα της. Συνθέτης είναι για μένα, εκείνος που συνταιριάζει θραύσματα σε ένα ενιαίο σύνολο, σε μια καινούργια αρμονία.

Το τραγούδι δεν είναι κάτι διανοουμενίστικο, μολονότι χρειάζεται να βάζεις κι εκεί λίγο μυαλό κάπου κάπου. Μια φωνή έρχεται βαθιά από μέσα σου και σε κάνει να λαχταράς τη χαμένη ενότητα με τους άλλους. Στο τραγούδι θέλουμε να τεντωθούμε μέχρι τον άλλον, να απλωθούμε, να ανοίξουμε, να γίνουμε ένα με όλα. Στα αληθινά τραγούδια, ο στίχος, η μελωδία, η φωνή και η μπάντα δεν είναι τέσσερα, είναι ένα. Ή μάλλον καταλήγουν να είναι ένα, διότι επάνω τους προβάλλεται η βαθύτερη εκείνη ενότητα, όπου όχι μόνον ο ήχος και η λέξη αλλά το σώμα και η ψυχή, η ζωή κι ο θάνατος, ο θεός κι ο άνθρωπος κι ο παρελθόν χρόνος κι ο χρόνος ο μελλοντικός, είναι ένα. Στη γιορτή ενώνουμε τα χέρια μας σε κύκλο και γυρίζουμε εκεί απ' όπου ξεκίνησαν όλα: στο τραγούδι. Αλλά αυτό, πρέπει και μπορεί στην εποχή μας να κερδηθεί ξανά, μόνο μέσα απ' τον δρόμο της προσωπικής ευθύνης και ποτέ μέσα από τα στερεότυπα και τις συνταγές της καταναλωτικής ρουτίνας.

Ελίν Σέχου Γ1

Μία διαφορετική προσέγγιση για τους πιθανούς κινδύνους από την τεχνητή νοημοσύνη.

Γιουβάλ Νόα Χαράρι: Η τεχνητή νοημοσύνη θα ελέγξει την ανθρωπότητα φτιάχνοντας νέες θρησκείες

Μία μέρα μετά την ανακοίνωση του νονού της τεχνητής νοημοσύνης ότι αποσύρεται από την έρευνα στον τομέα αυτό έχοντας τρομάξει από

την εξέλιξη της και ενώ πληθαίνουν οι φωνές για την ανάληψη πρωτοβουλιών για τον έλεγχο στην εξέλιξη αυτής της τεχνολογίας, ο διάσημος ιστορικός και συγγραφέας Γιουβάλ Νόα Χαράρι δίνει μια νέα διάσταση στους φόβους που ελλοχεύουν από την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης και τον τρόπο που μπορεί αυτή να... υποδουλώσει την ανθρωπότητα.

Οι ανησυχίες ειδικών και μη για την τεχνητή νοημοσύνη περιστρέφονται γύρω από την πρόβλεψη ότι κάποια στιγμή τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης θα αποκτήσουν κάποιου είδους συνείδηση η οποία θα τα οδηγήσει στην απόφαση ότι η ύπαρξη των ανθρώπων είναι πλέον περιττή ή/και επικίνδυνη για τα ίδια τα συστήματα αυτά αλλά και τον πλανήτη και θα επιδιώξουν να μας εξοντώσουν έχοντας σημαντικές πιθανότητες να το πετύχουν.

Ο Χαράρι μιλώντας σε επιστημονικό συνέδριο στην Ελβετία παρουσίασε μία νέα εκδοχή για αυτό το ζήτημα αναφέροντας ότι δεν χρειάζεται η τεχνητή νοημοσύνη να μας εξοντώσει με φυσικό τρόπο, αφού θα μπορεί να μας ελέγξει δημιουργώντας νέες θρησκείες τις οποίες θα ακολουθούν τυφλά οι άνθρωποι παγιδευμένοι σε έναν κόσμο παρόμοιο με αυτόν που παρουσιάζεται στην σειρά κινηματογραφικών ταινιών «Matrix».

«Η τεχνητή νοημοσύνη έχει περάσει ένα νέο σύνορο “κατακτώντας” τη γλώσσα μας και είναι πλέον σε θέση να τη χρησιμοποιήσει για να διαμορφώσει τον ανθρώπινο πολιτισμό. Στο μέλλον ίσως δούμε τις πρώτες λατρείες και θρησκείες στην ανθρώπινη ιστορία των οποίων

τα σεβαστά κείμενα θα έχουν γραφτεί από κάποια μη ανθρώπινη νοημοσύνη. Φυσικά, οι θρησκείες σε όλη την ιστορία ισχυρίζονταν ότι τα ιερά τους βιβλία γράφτηκαν από κάποια άγνωστη ανθρώπινη νοημοσύνη. Αυτό δεν ίσχυε ποτέ πριν αλλά θα μπορούσε να γίνει αληθινό πολύ γρήγορα, με εκτεταμένες συνέπειες. Οι μηχανές έχουν πλέον τα εργαλεία για να μας τοποθετήσουν σε ένα κουκούλι, σε έναν κόσμο ψευδαισθήσεων που θα μοιάζει με το Matrix» ανέφερε ο Χαράρι και συνέχισε

«Σε αντίθεση με ό,τι υποθέτουν ορισμένες θεωρίες συνωμοσίας, δεν χρειάζεται πραγματικά να εμφυτευθούν τσιπ στον εγκέφαλο των ανθρώπων για να ελεγχθούν ή να χειραγωγηθούν. Για χιλιάδες χρόνια προφήτες και πολιτικοί χρησιμοποιούσαν τη γλώσσα και την αφήγηση για να χειραγωγήσουν και να ελέγξουν τους ανθρώπους και να αναδιαμορφώσουν την κοινωνία. Τώρα η τεχνητή νοημοσύνη είναι πιθανό να μπορεί να το κάνει. Και από τη στιγμή που μπορεί δεν χρειάζεται να στείλει ρομπότ δολοφόνους για να μας πυροβολήσουν. Μπορεί να κάνει τους ανθρώπους να πατήσουν τη σκανδάλη μόνοι τους».

Ο Χαράρι ενώνει την φωνή του με όσους ζητούν άμεση λήψη μέτρων ελέγχου της έρευνας και εξέλιξης της τεχνητής νοημοσύνης. «Πρέπει να δράσουμε γρήγορα προτού η τεχνητή νοημοσύνη ξεφύγει από τον έλεγχό μας. Οι φαρμακευτικές εταιρείες δεν μπορούν να πουλήσουν στους ανθρώπους νέα φάρμακα χωρίς πρώτα να υποβάλουν αυτά τα προϊόντα σε αυστηρούς ελέγχους ασφαλείας. Ομοίως, οι κυβερνήσεις πρέπει να απαγορεύσουν αμέσως την κυκλοφορία στον δημόσιο τομέα επαναστατικών εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης προτού αυτά αποδειχθούν ασφαλής».

Naftemporiki.gr

Ποθητός Μάριος Μυγιάκης Β1

Τεχνητή Νοημοσύνη: 10+1 πράγματα που το ΑΙ δεν μπορεί να κάνει

Υπάρχουν πολλά πράγματα που η τεχνητή νοημοσύνη δεν έχει ακόμη καταφέρει να επιτύχει

Υπάρχουν ορισμένες δραστηριότητες που η **τεχνητή νοημοσύνη** δεν είναι ακόμη σε θέση να εκτελέσει από μόνη της.

Η **Τεχνητή Νοημοσύνη** έχει εξελιχθεί σε **τεράστιο βαθμό** επηρεάζοντας την ζωή μας τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο. Η συγκεκριμένη τεχνολογική ανάπτυξη έχει αποδειχθεί καθοριστική για να φέρει κοντά μας άλλες σύγχρονες τεχνολογίες. Ωστόσο, όσο πλούσια και αν είναι η τεχνολογία, δεν μπορεί πάντα να ξεπεράσει την ανθρωπότητα.

Αν και η Τεχνητή Νοημοσύνη έχει αρκετά επιτεύγματα στο ενεργητικό της, υπάρχουν πολλά πράγματα που δεν έχει ακόμη καταφέρει να επιτύχει. Την ώρα που υπάρχει ταχεία πρόοδος στους μηχανισμούς που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη, υπάρχουν μερικά πράγματα στα οποία εξακολουθεί να υστερεί.

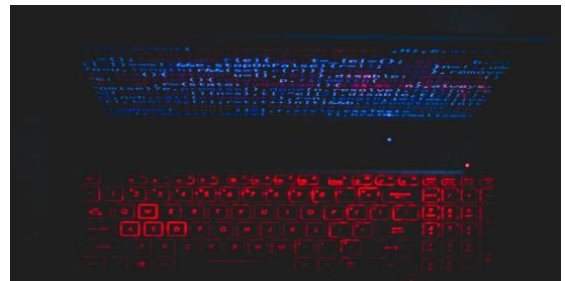
Συγκεκριμένα η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να κάνει πολλαπλές εργασίες και δεν

μπορεί να έχει συναισθήματα. Ως αποτέλεσμα, η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να αντικαταστήσει πλήρως την ανθρώπινη εργασία και σίγουρα όχι επαγγέλματα όπως δικηγόρους, συγγραφείς, σχεδιαστές, προγραμματιστές ή ψυχιάτρους.

1. Δεν μπορεί να γράψει τον κώδικα ενός λογισμικού

Η τεχνητή νοημοσύνη, όσο ανεπτυγμένη κι αν είναι, δεν έχει την ανθρώπινη κατανόηση που απαιτείται για τη σύνταξη κώδικα λογισμικού. Η ανάπτυξη κώδικα απαιτεί ανθρώπινη σκέψη, καθώς περιλαμβάνει ανίχνευση σφαλμάτων και εμποδία κατά τη δημιουργία του.

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί σίγουρα να βοηθήσει στην εύρεση προτύπων, τη δοκιμή λογισμικού, τη δημιουργία δοκιμαστικών περιπτώσεων και τις ρυθμίσεις δοκιμών, αλλά δεν μπορεί να γράψει τον ίδιο τον κώδικα.

Επιπλέον, δεν μπορεί να εντοπίσει κακόβουλο λογισμικό ή να κάνει δημιουργική γραφή. Μπορεί να δημιουργήσει περιεχόμενο απευθείας με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές, αλλά πρέπει να εποπτεύεται από ανθρώπους, καθώς η τεχνητή νοημοσύνη έχει περιορισμένη δημιουργική ικανότητα με μειωμένη πραγματική εστίαση στα συναισθήματα.

2. Δεν μπορεί να βάλει στόχους και να δημιουργήσει δραστηριότητες

Η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά πολύ την ανθρωπότητα καθώς αντικαθιστά ορισμένες επίπονες ανθρώπινες δραστηριότητες. Ωστόσο, της λείπουν μερικά χαρακτηριστικά που έχουν μόνο οι άνθρωποι. Η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι σε θέση να συλλάβει, να σχεδιάσει και να δημιουργήσει κάτι, δεδομένου ενός συνόλου σχετικών στόχων. Δεν μπορεί να βάλει στόχους και να εφαρμόσει δραστηριότητες με βάση αυτές τις επιλεγμένες εργασίες.

3. Δεν έχει συναισθήματα

Φυσικά, η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να νιώσει κανένα συναίσθημα. Μπορεί να αναπαράγει ανθρώπινα συναισθήματα, αλλά δεν μπορεί να τα νιώσει. Μπορεί να υπάρχουν ρομπότ τα οποία αντικαθιστούν τους ανθρώπους, αλλά μόνο σε κοσμικές εργασίες και όχι στην προσφορά συναισθηματικών υπηρεσιών.

4. Όταν βρει τα δύσκολα, τα παρατάει

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να υποχωρήσει όταν πρόκειται για την εκτέλεση πολύπλοκων εργασιών. Μπορεί να λειτουργήσει σε προκαθορισμένες απλές εργασίες, αλλά μπορεί να μην είναι σε θέση να δώσει τέλεια αποτελέσματα όταν υπάρχουν αβέβαιοι ή περίπλοκοι τομείς χειρισμού πραγμάτων.

Δεν μπορεί να κατανοήσει τα σενάρια της πραγματικής ζωής

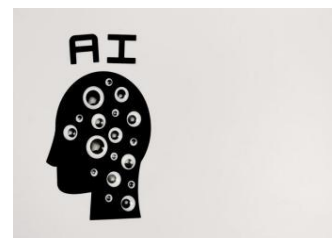
Οι τεχνικές της τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να ανακαλύψουν λεπτομερή μοτίβα και συσχετισμό δεδομένων, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν μαζί τους τα υποκείμενα ακατέργαστα δεδομένα.

Αλλά η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι σε θέση να κατανοήσει τα σενάρια της πραγματικής ζωής, συμπεριλαμβανομένων των λόγων και των αιτιών πίσω από την εμφάνισή τους και τυχόν περαιτέρω επιπτώσεων που μπορεί να έχουν.

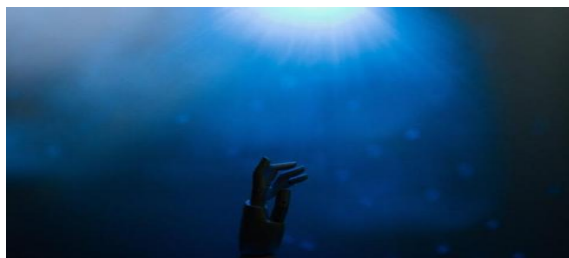
6. Δεν μπορεί να δει τον κόσμο όπως ο άνθρωπος

Συνολικά, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να λειτουργήσει σε καταστάσεις, αλλά δεν μπορεί να κατανοήσει τη βασική αιτία πίσω από αυτές. Στην ουσία δεν μπορεί να δει τον κόσμο όπως ο άνθρωπος, και αυτό θα είναι πάντα ένα κενό που πρέπει να καλύψουν οι άνθρωποι.

7. Δεν μπορεί να πάρει αποφάσεις από μόνη της

Επιπλέον η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να πάρει ηθικές αποφάσεις ή να τις εφεύρει από μόνη της. Δεν έχει κανένα συναίσθημα, και ως εκ τούτου, όταν πρέπει να γίνει μια ηθική κρίση, η τεχνητή νοημοσύνη πρέπει να εξαρτάται από την ανθρώπινη αλληλεπίδραση.

Για παράδειγμα, τα αυτοοδηγούμενα αυτοκίνητα είναι στη μόδα, αλλά πρέπει να υπάρχει ανθρώπινη συμμετοχή, καθώς στον δρόμο, το αυτοκίνητο δεν μπορεί να πάρει όλες τις αποφάσεις μόνο του.

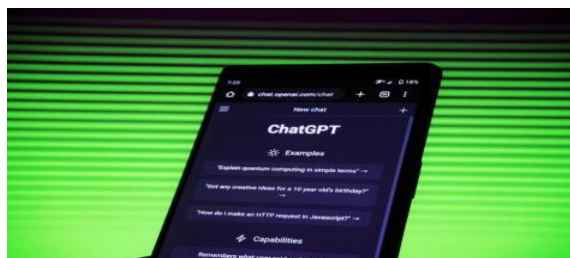
8. Δεν μπορεί να δημιουργήσει τους κανόνες από την αρχή

Αναμφισβήτητα, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να βοηθήσει στην επιτάχυνση και την αυτοματοποίηση, αλλά όταν πρόκειται για πλήρη καινοτομία δεν μπορεί να βοηθήσει χωρίς ανθρώπινους πόρους. Το ΑΙ είναι εξαιρετικό στο να παίζει με τους κανόνες, αλλά δεν μπορεί να δημιουργήσει τους κανόνες από την αρχή. Μπορεί να βασίσει τις αποφάσεις του μόνο σε προηγούμενες εμπειρίες και δεν μπορεί να σκέφτεται μόνο του.

9. Έχει δικούς της κανόνες και δεν μπορεί να λάβει στιγμιαίες αποφάσεις

Επιπλέον, η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να λάβει στιγμιαίες αποφάσεις όπως οι άνθρωποι. Εμμένει στους προκαθορισμένους κανόνες της και δεν εμπεριέχει ηθική στη λήψη των αποφάσεών της.

10. Δεν έχει κοινή λογική

Μια πολύ σημαντική ιδιότητα που έχουν οι άνθρωποι και που δεν έχει η τεχνητή νοημοσύνη είναι η κοινή λογική. Αυτό είναι πολύ σημαντικό σε όλες τις δραστηριότητες

ρουτίνας, και εκεί είναι που οι άνθρωποι έχουν το πάνω χέρι.

Η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να κατανοήσει καμία έννοια από μόνη της χρησιμοποιώντας τη λογική, αφού εξαρτάται μόνο από προκαθορισμένα γεγονότα και αριθμούς.

11. Δεν μπορεί να προετοιμάσει μοντέλα πραγμάτων χρησιμοποιώντας την εμπειρία

Υπάρχουν πολλά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα σε αυτόν τον κόσμο λόγω της κοινής λογικής που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι. Η συγκεκριμένη τεχνολογία μπορεί να μην είναι σε θέση να αντιληφθεί αυτά τα γεγονότα εάν δεν συμπίπτουν με ένα καθιερωμένο σύνολο ενεργειών.

Η τεχνητή νοημοσύνη δεν μπορεί να προετοιμάσει μοντέλα πραγμάτων διανοητικά χρησιμοποιώντας το περιβάλλον και την εμπειρία, όπως κάνουν οι άνθρωποι, μπορεί απλώς να συνδέσει τη σχέση στα πρωτογενή δεδομένα με το μοντέλο που εξετάζει.

Γκολέμη Αναστασία - Βασιλική
Newsbomb.gr
Ποθητός Μάριος Μυγιάκης Β1

Δημήτρης Νανόπουλος

«Το τέλος της Γης δεν είναι μακριά»

Ο διακεκριμένος ακαδημαϊκός και θεωρητικός φυσικός σχολιάζει τις ανακοινώσεις της NASA για την ύπαρξη εξωγήινης ζωής και υποστηρίζει ότι έχει έρθει η στιγμή να προετοιμαστούμε για τη μετοίκηση της ανθρωπότητας σε άλλους πλανήτες

Ζούμε σε μία απίστευτα ενδιαφέρουσα εποχή, που το ανθρώπινο είδος εξελίσσεται ταχύτατα μέσα από τη συσσωρευμένη γνώση αιώνων.

Κάποτε ο διαπρεπής Βρετανός θεωρητικός φυσικός Στίβεν Χόκινγκ είχε πει: «Αν μας επισκέπτονταν εξωγήινοι, το αποτέλεσμα θα ήταν το ίδιο με τότε που ο Κολόμβος ανακάλυψε την Αμερική, που δεν ήταν καλή εξέλιξη για τους ιθαγενείς. Πρέπει απλώς να κοιτάζουμε τον εαυτό μας για να δούμε πώς μια ευφυής μορφή ζωής μπορεί να εξελιχθεί σε κάτι που δεν θα θέλαμε να γνωρίσουμε».

Αυτές τις μέρες ευρήματα ερευνών της NASA έχουν πυροδοτήσει τις συζητήσεις για το αν υπάρχει τελικά εξωγήινη ζωή. Άραγε, είμαστε μόνοι μας στο σύμπαν; Γιατί οι μούμιες που

βρέθηκαν στο Μεξικό έχουν διχάσει την επιστημονική κοινότητα; Και τι θα σημαίνουν τα αποτελέσματα από τις μελέτες της NASA ως προς την αναζήτηση ζωής σε άλλους κόσμους.

«Ζούμε σε ένα σύμπαν το οποίο περιέχει περίπου 100 δισεκατομμύρια γαλαξίες και κάθε γαλαξίας αποτελείται από εκατό δισεκατομμύρια αστέρια. Κάνοντας, λοιπόν, τον πολλαπλασιασμό είναι προφανές ότι κάπου αλλού υπάρχει ζωή και δεν εννοώ αναγκαστικά στην ανθρώπινη μορφή της».

-Η NASA δεν βρήκε μεν αποδείξεις ότι εξωγήινοι βρίσκονται πίσω από ανεξήγητα φαινόμενα, αλλά δεν απέκλεισε και το ενδεχόμενο ύπαρξής τους. Μάλιστα, η απάντηση του Μπιλ Νέλσον, επικεφαλής της NASA, για την ύπαρξη ζωής έξω από τον πλανήτη μας ήταν η εξής: «Αν με ρωτάτε αν πιστεύω ότι υπάρχει ζωή σε ένα σύμπαν τόσο τεράστιο που μου είναι δύσκολο να αντιληφθώ πόσο μεγάλο είναι, η απάντησή μου είναι “ναι”». Ποιο είναι το σχόλιό σας; Καταρχάς, να ξεκαθαρίσουμε ότι ζούμε σε ένα σύμπαν το οποίο περιέχει περίπου

100 δισεκατομμύρια γαλαξίες και κάθε γαλαξίας αποτελείται από εκατό δισεκατομμύρια αστέρια. Κάνοντας, λοιπόν, τον πολλαπλασιασμό είναι προφανές ότι κάπου αλλού υπάρχει ζωή και δεν εννοώ αναγκαστικά στην ανθρώπινη μορφή της. Επομένως, δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε με βεβαιότητα ότι είμαστε μόνοι μας στο σύμπαν. Σίγουρα αυτό που με εντυπωσιάζει είναι ότι όλες αυτές οι μαρτυρίες για εξωγήινους καταγράφονται μόνο στην Αμερική και σε κανένα άλλο σημείο του πλανήτη. Διότι αναρωτιέμαι γιατί μόνο οι ΗΠΑ βρίσκονται διαρκώς στον αστερισμό των εξωγήινων; Αν υπάρχουν UFO, για ποιον λόγο να τα βλέπουν συγκεκριμένα στις ΗΠΑ; Πάντως, όπως αντιλαμβάνομαι, όλο και περισσότεροι επιστήμονες εγκαταλείπουν κάποιες «παραδοσιακές» μεθόδους έρευνας εξωγήινης ζωής.

-Η NASA ανακοίνωσε ότι δεν θα χρησιμοποιεί τον όρο UFO αλλά «Μη Αναγνωρισμένα Ανώμαλα Φαινόμενα» (UAP), καθώς ο πρώτος όρος έχει αποκτήσει και αρνητική χροιά, συνδεδεμένος με θεωρίες συνωμοσίας.

Αυτό είναι πολύ σωστό. Θυμηθείτε ότι η **Area 51** αποτελούσε για πολλά χρόνια «μυστήριο» και είχε βρεθεί στο επίκεντρο δεκάδων θεωριών συνωμοσίας. Στην έρημο της Νεβάδα, η ύπαρξη της στρατιωτικής βάσης είχε συνδεθεί εδώ και πολύ καιρό με παρατηρήσεις εξωγήινων

και διαστημοπλοίων. Ένα μετεωρολογικό σκάφος συνετρίβη σε μια αεροπορική βάση στο Ρόσγουελ του Νέου Μεξικού, τον Ιούλιο του 1947, και η πραγματική ταυτότητα του σκάφους δεν αποκαλύφθηκε, τροφοδοτώντας για χρόνια πάσης φύσεως θεωρίες συνωμοσίας. Μάλιστα, η αλήθεια αποκαλύφθηκε πολλά χρόνια αργότερα, όταν το 1994 η αμερικανική αεροπορία ανακοίνωσε ότι τα κομμάτια του σκάφους που είχαν συλλεχθεί ήταν τμήματα μπαλονιών που πετούσαν σε μεγάλο υψόμετρο με στόχο την ανίχνευση ηχητικών κυμάτων από ενδεχόμενες σοβιετικές πυρηνικές εκρήξεις.

-Αρκετοί θεωρούν ότι στόχος της NASA είναι να φύγει από τη «σφαίρα της συνωμοσιολογίας» που είχε μπει τα τελευταία χρόνια η συζήτηση σχετικά με τα UFOs και να δημιουργήσει ένα νέο πλαίσιο επιστημονικής εξήγησης αυτών των φαινομένων.

Ναι, είναι αλήθεια αυτό. Όπως είδα, ζήτησαν και τη βοήθεια των δορυφόρων του Ίλον Μασκ, οι οποίοι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αναζήτηση εξωγήινων. Αυτό θα έχει πολύ ενδιαφέρον.

«Αρχές του 2030 θα έχουμε τις πρώτες μικρές αποικίες στη Σελήνη»

-Είδαμε, επίσης, ότι τα δύο «εξωγήινα σώματα» στο Μεξικό δείχνουν, σύμφωνα με τους γιατρούς, ότι δεν είναι συναρμολογημένα ή αποτέλεσμα κάποιας παρέμβασης.

Νομίζω ότι στόχος των επιστημόνων είναι να αξιοποιήσουν τη βελτιωμένη τεχνολογία και την τεχνητή νοημοσύνη προκειμένου να κατανοήσουν ως έναν βαθμό αυτά τα «μη αναγνωρισμένα ανώμαλα φαινόμενα». Ουσιαστικά, η πιθανότητα να υπάρχει μια άλλη Γη σε έναν από τους αμέτρητους γαλαξίες είναι σχεδόν βέβαιη, αλλά το ζήτημα είναι ότι οι αποστάσεις είναι τόσες μεγάλες που ίσως δεν θα το μάθουμε ποτέ. Όπως θα είδατε, ακόμη και ο διοικητής της NASA εξέφρασε τη βεβαιότητά του ότι θα ανακαλύψουν έναν άλλο κατοικήσιμο πλανήτη στο σύμπαν.

Πέρσι, μια ομάδα διεθνών επιστημόνων υπό την ηγεσία της NASA ανέπτυξε ένα νέο μήνυμα που μεταδόθηκε σε όλο τον γαλαξία με την ελπίδα να υπάρξει μια πρώτη επαφή με ευφυείς εξωγήινους. Αν θυμάμαι καλά, μέχρι και η μουσική του Βαγγέλη Παπαθανασίου έχει

χρησιμοποιηθεί για να σταλούν αντίστοιχα σήματα.

-Επίσης, η NASA επιβεβαίωσε ότι η αρχή έγινε και πως με το πείραμα MOXIE (Mars Oxygen In-Situ Resource Utilization Experiment) μπορεί να φτιάξει ιδανικές ατμοσφαιρικές συνθήκες για τους αστροναύτες και αποθέματα για την τροφοδοσία των διαστημικών σκαφών. Το πείραμα απέδειξε ουσιαστικά ότι είναι εφικτό να εξαχθεί οξυγόνο στην ατμόσφαιρα του πλανήτη Άρη με επιτυχία.

Έχω επισημάνει πολλές φορές ότι το τέλος της Γης δεν είναι μακριά, καθώς αργά ή γρήγορα δεν θα μπορέσει να αντεπεξέλθει στα πολυάριθμα προβλήματά της. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να προετοιμαστούμε για τη μετοίκηση της ανθρωπότητας σε άλλους πλανήτες. Πόσο καιρό πριν έχω προειδοποιήσει ότι οι απόγονοί μας θα είναι φεγγαρόπαιδα και όλοι με κοιτούσαν περίεργα! Ζούμε σε μια απίστευτα ενδιαφέρουσα εποχή, που το ανθρώπινο είδος εξελίσσεται ταχύτατα μέσα από τη συσσωρευμένη γνώση αιώνων. Το σύμπαν δεν θα πεθάνει ποτέ, γιατί συνεχώς θα διαστέλλεται. Από την άλλη, ο άνθρωπος αλλάζει και μετατρέπεται σε ένα υβρίδιο βιοτεχνολογίας. Άρα, η Γη θα μετεξελιχθεί σε ένα τεχνολογικό πάρκο, ο εποικισμός στον Άρη θα είναι μια πραγματικότητα και όχι ένα σενάριο επιστημονικής φαντασίας.

Πανταζόπουλος Γιάννης
Ποθητός Μάριος Μυγιάκης Β1
Lifo.gr

Ugur Gallenkus: "Ο κόσμος μας, μία ατελείωτη αντίθεση..."